

Atzeneta del Maestrat

ÈPOCA IX N°1

Tardor 2010

SUMARI

Editorial	3
L' AODL informa	4
Des de ca la vila	5
Tu opines	10
Ulleres violeta	14
Notícies municipals ...	15
Associacions	18
Des del col·legi	26
L'entrevista	30

Conta'ns alguna cosa .	34
Racó literari	38
El temps	42

El molí de l'oli estrena noves instal·lacions

La U.D. Atzeneta es presenta amb 4 equips

es festes 2010 en imatges

Editorial

Arriba la tardor i amb ella el fred. El poble canvia de dinàmica després dels mesos concorreguts i bulliciosos de l'estiu per a deixar pas a la caiguda de les fulles. El temps transcorre inexorablement i les inèrcies transformen l'estat aparentment fixe de les coses. Després de vora quatre anys al capdavant de la direcció d'aquest butlletí, **Tere Badenes** ens deixa pas a la Comissió Cultural perquè ens fem càrrec de dur endavant un projecte que sempre ha comptat amb el suport del poble. Una publicació que s'actualitza amb una imatge renovada, que enceta noves seccions i, alhora que manté les persones col·laboradores, n'afegeix de noves. Un butlletí que continuarà erigint-se com a plataforma d'expressió i informació municipal al servei de les associacions del poble i dels seus vilatans. Però sobretot, que buscarà mantenir la tasca

encetada per la directora que surt, la qual ha consolidat la independència i l'esperit crític com a carta de presentació d'una línia editorial que ha fet possible un treball lliure i rigorós durant els anys que ha estat al capdavant. Gràcies, Tere!

Ara bé, quatre anys no són res comparats amb els trenta-cinc que clouen al número 22 de l'avinguda Castelló. Un dels màxims exponents de dedicació plena, de servei a la ciutadania, un comerç que resolia moltes petites necessitats dels atzenetins i forasters. Estem parlant, per descomptat, de **la Papereria** del poble. Regentada per Teresa Escrig i oberta gairebé els 365 dies a l'any, haurà vist passar quasi tot el poble, sentit milers d'històries i satisfet infinites demandes. Revistes, periòdics, llibres, articles d'oficina i tantes altres coses eren el xicotet gra d'arena que ens aportava al

poble aquest establiment humil. Un descans merescut per a la seua propietària i un agraïment plasmat en aquestes línies que no poden fer-li justícia.

Per altra banda, també passa el temps per a les promeses i les solucions polítiques als problemes socials. El Pregó d'enguany, molt concorregut i entretingut, ens ha mostrat, entre d'altres coses, un centre de dia que ja fa quatre anys que va en dansa o uns enderrocs que no podem tirar al poble des d'aquest any. La Diputació i la Generalitat alguna cosa tindran a veure, però si s'ho prenen tot tan en calma com l'aprovació dels pressuposts del 2010 per part de la corporació municipal, que els va presentar el passat juliol, podem quedar-se asseguts a la cadira per no cansar-nos. Ara bé, podem preparar-se perquè les eleccions estan a un tir de pedra. Comença el circ.

EDICIÓ:

Ajuntament d'Atzeneta

REDACCIÓ:

Comissió Cultural

DIRECCIÓ:

Xavier Pallarès

DISSENY:

Pau Escrig

IMPRESSIÓ:

Paperam Impressions

COL·LABORACIONS

La gent que realitzem aquest butlletí volem que estiga obert al major nombre d'opinions. Per això demanem i agraïm la seua col·laboració en forma d'articles, fotografies... Ens les poden fer arribar a l'Ajuntament o a la següent adreça electrònica: bimatzeneta@gmail.com.

AJUDES PER A LA DIFUSIÓ DE RECURSOS TURÍSTICS

Com cada any, els diferents organismes oficials publiquen línies de subvencions de les quals es beneficien tots els Ajuntaments. En aquest BIM ens agradaria ressaltar una subvenció que l'Ajuntament d'Atzeneta ha sol·licitat durant aquest exercici 2010, sense que la resta deixen de ser igual d'importants.

L'Ordre 1/2010, de 10 de febrer, de la Conselleria de Turisme, va sortir publicada el

16/02/2010 al DOPV, i regula i convoca ajudes destinades a la difusió de recursos turístics dels municipis d'interior del País Valencià.

Aquesta Conselleria ens va notificar el 21 de juliol que ens havia concedit la quantitat de 1.471,10€ per a l'edició de fullets de promoció turística del municipi. Aquests prospectes sobre Atzeneta contindran informació sobre senders, itineraris i excursions

pel terme municipal. Per això, des d'ací animem a tots els qui vulguen participar i col·laborar perquè envien fotografies del municipi i del terme a la següent adreça electrònica: aedlatzeneta@terra.es.

A banda, des de l'Ajuntament es volia agrair especialment la col·laboració que ha prestat el Club de Muntanya At-Zenet, ja que si tot plegat ha estat possible, és gràcies a ells.

Pilar Ferreres i Garcia
(AODL Atzeneta)

La Conselleria ha concedit 1471,10€

HORARI D'AUTOBUSOS

ATZENETA- L'ALCORA- CASTELLÓ

ATZENETA	
Eixida	6:30h
L'ALCORA	
Arribada	7:30h
Eixida	19:30h
CASTELLÓ	
Arribada	8:00h
Eixida	18:00h
ATZENETA	
Arribada	19:30h

VISTABELLA- ATZENETA- CASTELLÓ

VISTABELLA	
Eixida	6:00h
ATZENETA	
Arribada	6:50h
Eixida	7:00h
CASTELLÓ	
Arribada	8:30h
Eixida	15:30h
ATZENETA	
Arribada	16:50h
Eixida	17:00h
VISTABELLA	
Arribada	18:00h

TELÈFONS D'INTERÉS

Ajuntament

Telf.	964370018
Fax	964370298
Assist. S. i veterinari	964370182

Centre de Salut

Telf.	964370232
Guàrdies	689614472

Farmàcia

Hospital General	964726500
Hospital Provincial	964359700

Autos Hicid

964200122

Bancaixa

964370053

BBVA

964370004

Caixa Rural

964370164

Col·legi Públic

964370204

Guàrdia Civil

964370063

Casa Abadia

964370336

Extensió Agrària

964320026

Emergències

112

Informació País Valencià

012

HORARIS:

AJUNTAMENT

De dilluns a divendres: de 9h a 14h
Dissabte: de 9h a 13h

Escombreries: a partir de les 20h

Recollida d'objectes voluminosos:
el quart dimecres de cada mes.

Cementeri:

tots els diumenges (hivern de 15h a 17h i estiu de 16h a 18h).

ALTRES SERVEIS A L'AJUNTAMENT

Assistent Social i Psicòloga

Dilluns de 10:30h a 14h

Arquitecta Municipal

Dimarts de 9h a 11h

Veterinari

Dimecres de 10h a 11h

Divendres de 11h a 14h

Notària: 3r dijous de cada mes

Permisos de foc: estan a l'Ajuntament i es firmen els dimecres.

L'AJUNTAMENT HA DE TORNAR DINERS A L'ESTAT

Una part del finançament dels ajuntaments prové de la participació en els tributs que recapta l'Estat. Com que la liquidació d'aquests tributs es fa més d'un any després d'acabar l'any corresponent, l'Estat dona una quantitat mensual a compte a les corporacions locals. Quan es fa la liquidació definitiva, pot ser que l'Estat els haja donat més o menys diners dels que els tocaven i, per tant, que l'Estat els haja de donar la diferència o que els ajuntaments li hagen de tornar diners.

Ara s'ha fet la liquidació definitiva de l'any 2008 i, com que l'Estat, a causa de la crisi, va recaptar menys diners dels previstos, quasi tots els ajuntaments, diputacions i governs autònoms li han de tornar diners. En el cas del nostre Ajuntament són uns 28.000€ els que se li hauran de tornar a l'administració central.

Ara bé, la Federació de Municipis està negociant amb l'Estat per tal que aquestes quantitats es puguin tornar durant cinc anys. De fet, encara no tenim la liquidació de l'any 2009, però podria passar una cosa pareguda. Pel que fa al 2010, l'Estat ja ha reduït l'aportació provisional que fa i, per tant, ja no se li haurà de fer cap devolució.

OBRES DEL FONS ESTATAL 2010

L'Ajuntament va aprovar, per unanimitat, de fer a càrrec del Fons Estatal per a l'Ocupació

i la Sostenibilitat Local (més conegut com a Pla Zapatero), les obres de construcció a les escoles velles del pavelló per a actes culturals, esportius i firals, valorat en 129.126€, i el condicionament de la plaça de la Presó, valorat en 27.413€. Totes dues obres han estat finançades totalment per l'Estat.

LA CONSELLERIA DE MEDI AMBIENT OBLIGA L'AJUNTAMENT A TANCAR L'ABOCADOR D'ENDERROCS

La Conselleria de Medi Ambient ha obert un expedient a l'Ajuntament d'Atzeneta pel fet de tenir un abocador d'enderrocs ("escombros") no autoritzat. L'expedient s'ha obert després de la denúncia de la policia autonòmica. En l'obertura de l'expedient s'obligava l'Ajuntament d'Atzeneta a clausurar immediatament l'abocador i se li comunicava que la sanció provisional que se li podia aplicar era de 20.000€. Davant d'això, l'Ajuntament va procedir a clausurar l'abocador i a presentar les al·legacions corresponents a l'expedient. Per la seua banda, la instructora de l'expedient, en la proposta de resolució definitiva, ha rebaixat la sanció a 2.500€ i a la clausura definitiva de l'abocador. Si més no, l'Ajuntament s'ha posat en contacte amb el director general del Canvi Climàtic per tal que no se'ns exigisca fer molts treballs per a la clausura i, a la vegada, a presentat al·legacions per tal que

en la resolució definitiva se'ns rebaixe encara més la quantitat de 2.500€ de multa.

Al seu torn, la possibilitat de fer un abocador autoritzat a Atzeneta s'ha mirat per part de l'Ajuntament, però l'elevat cost econòmic que això pot suposar (cap a 1 milió d'euros) el fan inviable. La Conselleria i la Fiscalia, mentrestant, ens obliguen a portar els enderrocs a abocadors autoritzats.

CANVI DE LA BOMBA DEL POU EL MOLLON I DE DUES BOMBES A MEANES

L'Ajuntament ha obtingut una subvenció de la Conselleria de Medi Ambient per a obres en matèria d'abastiment d'aigua. Amb aquesta subvenció s'ha pagat una part de les obres de compra i instal·lació d'una bomba nova per al pou de la carretera de Xodos, de dos bombes per al bombeig d'aigua als dipòsits de Meanes i del canvi d'un tram de la canonada d'aigua de Meanes, que es rebentava molt sovint. El cost total d'aquests canvis ha ascendit als 28.020€.

PLA TERRITORIAL D'EMERGÈNCIES

L'Ajuntament ha aprovat el Pla Territorial d'Emergències una vegada conculsos els treballs tècnics per a la seua elaboració, la qual ha estat a càrrec de la Conselleria de Governació. Aquest pla va ser remès a l'Ajuntament per la directora general d'Extinció d'Incendis i Emergències per a la seua aprovació.

ARREGLAMENT DELS COMPTADORS DE L'AIGUA

L'Ajuntament, en reunió de la Comissió d'Infraestructures, ha modificat l'ordenança municipal d'aigua potable per tal de regular el control en el consum d'aigua, amb la finalitat que tots els enganxaments estiguen donats d'alta i que tots els comptadors estiguen en funcionament.

A partir d'ara, totes les connexions que es facen hauran de tenir prèviament l'autorització definitiva de l'Ajuntament i instal·lar el comptador. Així doncs, l'autorització provisional que es donava amb la llicència d'obres, ara ja serà definitiva des del primer moment. Per a això s'ha comunicat als que tenien l'autorització provisional que passen per l'Ajuntament a demanar l'autorització definitiva o, si no volen aigua, a renunciar a l'autorització provisional.

Per altra banda, un altre aspecte que cal solucionar és la gran quantitat de comptadors que no funcionen, uns 180 aproximadament. Per a això, pròximament, s'enviarà una carta a tots els propietaris que es troben en aquesta situació perquè opten per canviar o arreglar pel seu compte el comptador o, si ho prefereixen, perquè els el canvie o arregle l'empresa que ha contractat l'Ajuntament. Així, a partir de l'any 2011, una vegada estiguen tots els comptadors en funcionament, l'Ajuntament aprovarà una taxa anual de manteniment dels aparells i es farà càrrec dels canvis i reparacions d'aquestos, com passa en quasi tots els pobles.

ATZENETA S'ADHEREIX A LA XARXA DE CIUTATS VALENCIANES RAMON LLULL

L'Ajuntament ha aprovat, per 5 vots a favor (PSPV) i 4 abstencions (PP), l'adhesió a l'Associació Xarxa de Ciutats Valencianes Ramon Llull. Aquesta entitat forma part, juntament amb el Govern d'Andorra, la Generalitat de Catalunya, el Govern Balear, el Consell General dels Pirineus Oriental (França) i la ciutat de l'Alguer, de la *Fundació Ramon Llull*, la finalitat de la qual és la promoció de la nostra llengua a l'exterior.

CONVENI AMB L'EMPRESA ECOVIDRIO

L'Ajuntament ha signat un conveni amb l'empresa *Ecovidrio* perquè adherisca el nostre municipi al sistema integral de gestió de residus d'envasos de vidre. Amb aquest acord, l'empresa *Ecovidrio* seguirà encarregant-se de recollir els envasos de vidre del nostre poble, després que la Diputació haja deixat de gestionar aquest servei i la tramitació haja passat directament a cada Ajuntament. Així mateix, el concert amb l'empresa comporta que el nostre Ajuntament no cobrarà ni pagarà res per la recollida del vidre, ja que *Ecovidrio* farà la recollida a canvi del valor del vidre recollit.

ORDENANÇA REGULADORA DE LA VENDA NO SEDENTÀRIA

L'Ajuntament ha aprovat, per unanimitat, una ordenança per tal de regular la venda no sedentària en el municipi. En aquesta es prohibeix la venda ambulant i només es permet la venda no

sedentària en parades fixes al mercat del dissabte i en el cas de les fires de la Puríssima i de la Caça. Així, s'evitarà la presència de venedors il·legals i l'ocupació de zones no autoritzades. De fet, ara tots els venedors del mercat del dissabte són legals, és a dir, tenen l'autorització municipal per ocupar un lloc fix i paguen la taxa corresponent cada sis mesos. I és que cal recordar que fins ara no pagaven cap taxa a l'Ajuntament.

INTERPRETACIÓ HISTÒRICA D'ATZENETA

La Conselleria de Turisme ha concedit una subvenció a l'Ajuntament per a fer el projecte d'interpretació històrica d'Atzeneta. Aquesta subvenció cobreix, si fa no fa, el 70 per cent dels 26.888€ del cost total d'un projecte que consisteix en la instal·lació a la segona planta de la Torre de la Presó d'una pantalla i altres mitjans audiovisuals, així com en l'edició d'un DVD de la història d'Atzeneta. La realització d'aquest projecte ha estat adjudicada a l'empresa Grupo AIM.

PRESSUPOST DE L'AGRUPACIÓ DE SERVEIS SOCIALS

L'Ajuntament ha aprovat la liquidació del pressupost de l'Agrupació de Serveis Socials formada per Atzeneta, la Serratella, la Torre d'en Domènec, Vilanova d'Alcolea i la Vall d'Alba. Cal assenyalar que el pressupost per a l'any 2009 va ascendir a 90.540,93€ i per al l'any 2010 ha sigut assignada una quantitat de 93.969,01€. A continuació es mostren els diversos programes que s'han integrat dins del pressupost d'aquesta agrupació i l'aportació de cadascuna de les

entitats públiques en euros:

PROGRAMES	PRESSUPOST
Equip Social Base	42.137,24
Transport	2.944,71
Programa d'Emergència	9.000
Llars de la Tercera Edat	7.200
Escola d'Estiu	9.084
Programa de Cooperació	2.704,09
TOTAL	93.969,01
APORTACIONS	
Conselleria	42.161,85
Ajuntaments	51.807,16

APORTACIÓ ATZENETA	13.499,420
--------------------	------------

13 PERSONES HAN TREBALLAT EN PROGRAMES DE FOMENT DE L'Ocupació

L'Ajuntament, en col·laboració amb el Servei Valencià d'Ocupació i Formació (SERVEF), ha desenvolupat aquest 2010 una sèrie de programes per a fomentar l'ocupació i la promoció econòmica del municipi amb l'objectiu de facilitar l'accés al mercat laboral dels aturats. Els programes han estat els següents:

- **EPAMER.** Contractació de cinc persones. Brigada composta per un capatàs i quatre peons per fer tasques de millora i manteniment de l'entorn natural de la localitat.

- **EZOINT.** Contractació de dos peons per treballar en

el manteniment dels serveis municipals.

- **EMCORP.** Contractació de quatre persones per a la piscina municipal: dues socorristes i dues de manteniment.

- **SALARI JOVE.** Contractació de dues persones que hagen acabat la carrera i que encara no hagen treballat mai per a realitzar pràctiques de formació. Aquestes persones encara estan treballant actualment: una mestra d'educació infantil en la Ludoteca i un llicenciat en ADEM per posar al dia la comptabilitat de l'Ajuntament.

Totes les persones contractades han de ser persones aturades, inscrites com a demandants d'ocupació en els centres SERVEF, que és el que dona la subvenció, estableix els criteris de puntuació per a la contractació i controla que s'apliquen correctament.

FRANCISCO USÓ DÓNA A L'AJUNTAMENT UN RETAULE I UNA TALLA PER AL CASTELL

La família Usó-Esteller ha donat a l'Ajuntament i al poble d'Atzeneta dos peces realitzades pel tallista de fusta Francisco Usó i Faubell.

Per una banda, hi ha la talla denominada "El Reo", realitzada en fusta de cirerer l'any 2008 i consistent en un Crist en peu damunt d'un suport de forja de ferro realitzat per Miguel Bellés i Monferrer. Les mesures són d'1,70m d'alçada per 0,60m d'ample.

D'altra banda, hi ha un retaule amb unes mesures d'1,80m d'alçada, 1,20m d'amplada i d'un grossor de 3 centímetres. En aquest es veu una imatge tallada que representa la Immaculada amb quatre àngels damunt i una lluna envoltada de

núvols. La motlura, treta del mateix retaule, té com a motius unes estrelles dins d'uns cercles com els que es feien antigament a les portes i finestres dels picapedrers. És un retaule fet en fusta de roure i està datat i signat, el seu estil és autodidacta i es pot definir com a art contemporani.

És voluntat de la família que ofereix aquestes donacions que, tant la talla com el retaule, siguin sempre propietat de l'Ajuntament i del poble d'Atzeneta i que siguin venerades a l'ermita del Castell.

APROVADA L'ORDENANÇA DE CIRCULACIÓ I EL SERVEI DE GRUA

L'Ajuntament ha aprovat l'ordenança reguladora del trànsit al municipi i ha contractat, després del corresponent concurs, el servei de Grua Municipal amb l'empresa ADPAMOGI. Amb aquesta ordenança, l'Ajuntament ja pot tramitar les multes de trànsit, cosa que no podia fer fins ara, i pot procedir a la retirada de vehicles de la via pública en cas que estiguen abandonats o aparcats en llocs prohibits.

LA FAMÍLIA DE SERGIO CAMPOS VIU AL CASTELL

L'Ajuntament d'Atzeneta ha signat un contracte de lloguer de la vivenda del Castell amb Sergio Campos i Montserrat Pastor, prorrogable d'any en any, per tal de vigilar i tindre cura de les instal·lacions i del manteniment de les zones verdes.

SOL·LICITUD DE L'AVE PER L'INTERIOR DE LA PROVÍNCIA

L'Ajuntament d'Atzeneta ha aprovat, per 7 vots a favor i 2 abstencions, una moció del PP en la qual se sol·licita que s'incorpore a la Planificació Estatal d'Infraestructures Ferroviàries, la construcció d'una nova línia de l'AVE entre Castelló i Tarragona que estiga preparada per a circular a 300-350km/h. En la moció també se sol·licita que aquesta línia vagi per l'interior de la província de Castelló i tinga una parada en l'aeroport de Benlloch-Vilanova.

EDICIÓ D'UN CD AMB CANÇONS DELS XIQUETS DEL COL·LEGI

L'Ajuntament, mitjançant una subvenció de la Conselleria de la Presidència, ha patrocinat l'edició d'un CD amb cançons dels xiquets i dels mestres del Col·legi Públic d'Atzeneta. El cost de l'edició ha estat d'uns 800€ aproximadament.

SUBVENCIÓ PER A EQUIPAMENT DEL LOCAL DELS JUBILATS

La Conselleria de Benestar Social ha concedit la subvenció sol·licitada per l'Ajuntament d'Atzeneta i destinada a l'adquisició de 15 taules per al Local dels Jubilats i Centre Social de la Tercera Edat, amb un import total de 1.400€.

HABITANTS A 1 DE GENER DE 2010

Una vegada actualitzat el padró municipal, la població total del municipi amb data 1 de gener de 2010 és de 1.409 habitants. A continuació, es presenta un resum

numèric amb informació més detallada del padró municipal:

	H a b i t.	H o m e s	D o n e s
A 1 de gener de 2009	1424	729	695
Altes durant el 2009	58	33	25
Baixes durant el 2009	73	36	37
A 1 de gener de 2010	1409	726	683

SUBVENCIÓ DE LA DIPUTACIÓ PER A ACTIVITATS CULTURALS

L'Ajuntament ha aprovat de sol·licitar a la Diputació Provincial una subvenció per a la realització de diverses activitats culturals durant l'any 2010. Aquesta subvenció finança, com a màxim, el 50% de les despeses previstes per activitat i s'ha sol·licitat per als següents esdeveniments:

Teatre en València 1.200€
 Pregó d'Atzeneta 2.000€
 Jornades Culturals 1.000€
 Trobada de Puntaires 1.000€
 Intercanvi (Atz. d'Albaida) .. 800€
 La Diputació ha aprovat de concedir una subvenció de 1.739,49€ per a aquestes activitats.

SOL·LICITUD PER TAL QUE S'ARREGLE LA CARRETERA D'ATZENETA A LA PELEJANA

L'Ajuntament d'Atzeneta ha sol·licitat, tant a la Conselleria d'Infraestructures i Transports com a les Corts Valencianes, la inclusió en els pressuposts de la Generalitat Valenciana per a l'any 2011 de l'obra d'arranjament de la carretera CV-170 (entre Atzeneta i la Pelejana).

Especialment hi ha dos punts on el trànsit presenta dificultats: un és entre els quilòmetres 0 i 3, on la carretera és molt estreta i dona lloc a encreuaments molt perillosos, i l'altre entre els quilòmetres 5 i 7, el qual ja va ser inclòs en dos exercicis anteriors dels pressuposts de la Generalitat, però que encara no s'ha arreglat.

FESTES ESCOLARS 2010-2011

La Conselleria d'Educació ha aprovat, a proposta de l'Ajuntament i del Consell Escolar, que siguin considerades com a festes escolars per al curs 2010-2011 les següents dates: 7 de gener, 21 de febrer i 28 de març.

GUIA TURÍSTICA D'ATZENETA

L'Ajuntament d'Atzeneta, amb una subvenció de la Conselleria de Turisme, està realitzant l'edició d'una guia turística del municipi, de la qual es faran al voltant de 5.000 exemplars. Si algú té fotos de qualitat del poble, pot enviar-les a la següent adreça electrònica: aedlatzeneta@terra.es, per si s'escau, incloure-les-hi.

ADQUISICIÓ D'UN LOCALITZADOR DE FUGUES D'AIGUA

L'Ajuntament ha comprat un aparell per tal de poder localitzar més fàcilment on hi ha fugues en les canonades d'aigua potable. L'instrument ha costat 3.587€.

PRESSUPOST DE L'AJUNTAMENT PER AL 2010

L'Ajuntament ha aprovat, amb 5 vots a favor (PSPV) i 4 abstencions (PP), el Pressupost General Municipal per a l'exercici 2010 per una quantitat total d'ingressos i despeses d'1.223.177€ i un índex

PRESSUPOST DE L'AJUNTAMENT PER AL 2010			
INGRESSOS		DESPESES	
DENOMINACIÓ	EUROS	DENOMINACIÓ	EUROS
OPERACIONS CORRENTS		OPERACIONS CORRENTS	
Imposts Directes	254.012,02	Despeses de personal	284.806,11
Imposts Indirectes	35.650,00	Despeses en béns corrents i de serveis	457.419,50
Taxes i altres ingressos	315.040,33	Despeses financeres	12,02
Transferències corrents	234.415,35	Transferències corrents	37.917,25
Ingressos patrimonials	152.087,15		
OPERACIONS DE CAPITAL		OPERACIONS DE CAPITAL	
Alienació d'inversions reals	---	Inversions reals	442.992,36
Transferències de capital	231.948,40	Transferències de capital	18,03
Actius financers	---	Actius financers	---
Passius financers	24,04	Passius financers	12,02
TOTAL INGRESSOS	1223177,29	TOTAL DESPESES	1223177,29

d'endeutament del 0 per cent, és a dir, que el nostre Ajuntament no té cap deute amb entitats bancàries, ben al contrari del que passa en la majoria d'Ajuntaments. A la part superior d'aquesta pàgina s'adjunta el resum del pressupost amb les seues corresponents quanties.

ARREGLAT EL RELLOTGE DEL CAMPANAR

El rellotge del campanar ha estat un temps sense funcionar perquè s'ha fet malbé una part de la seua maquinària i, en ser un rellotge bastant antic, ha costat un poc de trobar un mecanisme de recanvi. Però finalment s'ha trobat i s'ha pogut canviar. El cost ha estat d'uns 2.000 euros. Ara bé, després de canviar aquest mecanisme, el rellotge ha patit també els efectes de la caiguda d'un llampec, però això s'ha pogut apanyar més fàcilment i ja funciona.

PASSEIG DE VIANANTS A LA CARRETERA DE LES USERES

La Conselleria d'Infraestructures ha construït un passeig per a vianants al primer quilòmetre de

la carretera d'Atzeneta a les Useres i que travessa la Rambla. Amb aquesta actuació s'evita el perill que suposava la gran quantitat de gent que transitava per aquesta carretera tan estreta. A banda, l'Ajuntament també ha instal·lat en aquest passeig bancs i papereres per als usuaris. Al mateix temps, l'Ajuntament vol agrair la col·laboració de la Conselleria d'Infraestructures en aquesta obra i la cessió gratuïta dels terrenys que han fet quasi tots els propietaris de la zona afectada.

OBERTURA DEL CARRER ROCA DEL SOL

L'Ajuntament, per la quantitat de 65.000€, ha adjudicat a l'empresa JUJOSA l'obra de la primera fase de l'obertura del carrer de la Roca del Sol, que va des de l'avinguda de Sant Isidre a la piscina municipal, passant pel costat del camp de futbol. Aquesta fase, que inclourà els treballs de moviments de terres i col·locació de la xarxa de sanejament, telefonia, aigua potable i enllumenat públic, està inclosa en els POYS 2010 i subvencionada en un 85% per la Diputació de Castelló.

L'Ajuntament participa en aquesta obra com a propietari del camp de futbol i pel fet de ser una obra d'interés general, ja que permetrà que els vehicles que entren a la zona de la piscina per l'avinguda de Castelló, puguin eixir per l'avinguda de Sant Isidre. A banda, també servirà com a desviament de vehicles quan es facen els bous al carrer. Així doncs, amb aquesta fase, encara que quedarà sense asfaltar, ja podran passar vehicles i persones. La següent fase, que té un cost bastant superior a aquesta, anirà a càrrec dels altres propietaris de la zona.

ARRANJAMENTS EN LES TEULADES DE LES ESCOLES VELLES

L'Ajuntament ha procedit a arreglar les teulades de les escoles velles, que es trobaven bastant deteriorades, amb un cost d'uns 12.000€. Així mateix, a través dels treballadors municipals d'aquest estiu s'ha arreglat la teulada de "la Casilla", la paret del local multiusos i s'ha fet la instal·lació elèctrica de la pista de les Escoles Velles, entre altres obres.

LES SOCIETATS MUSICALS ACONSEGEUIXEN MODIFICAR EL DESGAVELL DE PRESSUPOSTS DE 2010 QUE LA GENERALITAT HAVIA APROVAT PER AL COL·LECTIU

Molts hauran pogut llegir a la premsa ordinària les diferents notícies que s'han anat succeint al llarg de l'any en referència a les queixes i demandes de la Federació de Societats Musicals del País Valencià (FSMPV). Aquesta mobilització social, amb el seu respectiu ressò mediàtic, ha estat propiciada pel greuge econòmic que la Generalitat, amb el Consell al capdavant, va cometre en aprovar uns pressupost per al 2010 que arribaven a rebaixar les subvencions de l'any anterior en un 50%. Des de la nostra Banda volem aprofitar aquest BIM per explicar un poc com han anat succeint-se tots els esdeveniments, els quals s'han resolt, després de molts esforços i lluites, amb la signatura d'un acord entre la Federació i el Consell que salvaguarda mitjanament la situació del col·lectiu que representem les Societats Musicals.

A l'últim trimestre de 2009, davant del Projecte de Pressuposts de la GV per a l'any vinent, la FSMPV va presentar a tots els grups polítics amb presència a les Corts una proposta d'esmenes parlamentàries que volien corregir la davallada que suposava la nova partida dirigida a les Societats Musicals, la qual, en eixos moments, tan sols arribava a cobrir el 22% de les seues necessitats. Gràcies al Bloc Nacionalista Valencià, aquestes esmenes es van poder sentir al ple, però van ser sistemàticament rebutjades pel grup popular, el qual, a banda d'incomplir acords verbals i

de modular les polítiques governamentals.

Amb aquells pressuposts s'aconseguia signar la sentència de mort de molts projectes, com ara algunes Escoles de Música, que s'havien creat a l'empar de la Llei Valenciana de la Música. Una norma que es quedava en paper mullat des del moment en què existia una absència de polítiques que garantiren les necessitats de les Societats Musicals, una falta de resposta institucional, una progressió negativa de les dotacions econòmiques i, el que és més important, un incompliment dels acords

Presentació del manifest

"MÉS QUE MÚSICA"

signats per la FSMPV i el Consell en el conveni

marc de 2005.

Una vegada esgotades les vies de relació i diàleg institucionals, la Federació va

posar en marxa una campanya de sensibilització que, entre d'altres accions, va comptar amb la presentació del Manifest "MÉS QUE MÚSICA" el 6 de març d'aquest any. A través d'aquest manifest, que podia signar tothom, es reivindicava el paper sociocultural i educatiu de les Societats Musicals al País Valencià, amb l'objectiu de recuperar el recolzament institucional que es mereixen i els correspon per part dels poders públics.

Mentre des de la Generalitat hi havia una baralla entre les Conselleries per veure qui es feia càrrec del "mort" que els suposaven les Bandes de Música, la Federació va tenir una nova reunió a primers de març amb una delegació del Consell encapçalada pel conseller de Solidaritat i Ciutadania, Rafael Blasco. Davant de la necessitat

expressa de solucionar el conflicte, la Federació va preparar una contraproposta que facilitara l'arribada a un acord en l'exercici 2010. Aquesta implicava, a banda de la possibilitat d'ajornar algunes de les exigències, la presentació d'unes noves esmenes que rebaixaven les expectatives inicials del col·lectiu, ja que comparativament deixaven el pressupost aprovat per les Corts del 22% al 43,5% de cobertura de les demandes de la Federació. Tot i l'esforç de negociació per part de l'entitat, aquesta no va rebre cap resposta per part de la GV, encara que sí va aconseguir un compromís per part de l'Institut Valencià de la Música (IVM).

Ara bé, la gran sorpresa la va protagonitzar al mes de maig la Conselleria d'Educació. A través de l'Ordre 44/2010 de 24 de maig, es minorava considerablement l'import global màxim dirigit al programa autonòmic de finançament de les Escoles de Música previst en l'Ordre de 13/2010 de 24 de febrer. Maniobra que sumava al 34,73% de reducció inicial un 30,07% addicional, consolidant una retallada en el programa del 54,35% per al 2010 respecte a l'any anterior; o el que és el mateix, passant d'una inversió de 132€ per alumne a 60€. Un càstig per la pressió legítima que les Societat Musicals estaven portant a terme.

Tot plegat, deixava les 268 Escoles de Música en una situació molt precària, sense

comptar la manca de qualsevol ajuda per a les 261 Escoles d'Educands. Segons càlculs de la pròpia FSMPV, la retallada podia suposar l'acomiadament del 70% dels seus 3000 professors i el tancament del 25% de les Escoles, qüestió que va empentar la Federació a convocar una Trobada d'Escoles de Música del País Valencià el 20 de juny a la ciutat del Túria. Més de 8000 persones, entre alumnes, pares i mares, socis i societat civil en general van donar suport amb la seua presència a les reivindicacions legítimes del col·lectiu. A més a més, es va concretar com a una nova mesura de pressió la convocatòria d'una multitudinària manifestació que tindria lloc a València el 17 d'octubre.

A meitat estiu, Serafín Castellano, conseller de Governació, rep les competències en matèria de bandes de música i societats musicals. Amb una renovada voluntat negociadora per part de la Generalitat amb la figura del nou interlocutor, es convoca una reunió el 12 d'agost amb la Federació per plantejar sessions monogràfiques setmanals sobre les reivindicacions del col·lectiu que pogueren desencallar la situació. La primera d'aquestes reunions, el 31 d'agost, versa sobre el delicat moment per què passen les Escoles de Música. Propostes com la creació d'una comissió per elaborar un pla estratègic o la constitució d'una comissió mixta que estudie el

model de finançament de les Escoles són ben rebudes per part de la Federació, però la contraproposta de finançament que es posa a sobre de la taula es continua considerant insuficient davant de les necessitats del col·lectiu, ja que no resolía els problemes existents.

Davant d'aquest punt d'inflexió en les relacions amb el Consell, la Federació decideix enviar a Governació una nova proposta el 10 de setembre. Aquesta, que

La retallada podia suposar l'acomiadament del 70 % dels seus 3000 professors i el tancament del 25% de les escoles.

venia a ser una modificació del document presentat al conseller Blasco el mes de març, aprofundia en la possibilitat d'ajornar algunes de les demandes en benefici de trobar un model sostenible de desenvolupament per al futur de les Societat Musicals. Finalment, el 24 de setembre s'arriba a un acord entre les parts implicades pel qual la Generalitat, entre altre coses, es compromet a augmentar el pressupost de 2010 en un 60%. Amb aquesta nova quantitat, uns 4.239.489€, s'aconsegueix que la reducció global destinada al conjunt del col·lectiu passe del 50% al 20%, xifra assumible dins dels marges de maniobra de les

Societats Musicals. Ara bé, i el que és més important, amb la signatura de l'acord també s'aconsegueix un increment de la partida pressupostària per al 2011 del 52,9% respecte a enguany, alhora que se sumen noves línies de finançament per a les Escoles d'Educands i la reparació i millora d'edificis de seus socials de les Bandes que esperem que puguen beneficiar la situació de la Societat Musical d'Atzeneta. Per la seua banda, la Federació desactiva la mobilització social i desconvoca la manifestació del 17 d'octubre.

Amb aquesta relativa

victòria no guanyem tan sols les Bandes de Música, sinó tot el poble valencià. Donant la cobertura essencial a les nostres Escoles de

Les escoles d'Educands, raó d'ésser d'un teixit educatiu únic

Música i d'Educands estem salvaguardant el veritable cor i raó d'ésser d'un teixit sociocultural i educatiu que fa que la nostra terra siga un fenomen mundial únic en la formació i la pràctica de la música. Però haurem de continuar lluitant contra la imparable tendència al canvi del model públic de

la Cultura pel d'un model privat, fonamentat en frases com "el qui vulga educació musical que la pague". Per la nostra banda, nosaltres continuarem treballant per generar una proposta de valor que estiga a l'abast de tot el poble, amb la convicció que l'educació i la cultura són els pilars d'una societat moderna i ben estructurada. I és que si un govern no protegeix i desenvolupa la cultura dels seus propis pobles, igual està perdent la dignitat per governar-los.

Junta de la SM Banda Santa Cecília d'Atzeneta

Contracorrent

Només els peixos morts naden a favor del corrent. (M. Muggeridge)

Molts veïns del poble ens preguntem a què es deu que una obra ja finalitzada i destinada a centre de dia, la qual ha costat milers d'euros, després de tant de temps encara es trobe buida i sense utilitzar. Potser estan esperant pròximes eleccions per inaugurar-la i d'aquesta manera esgarrapar alguns vots indecisos. Ara bé, també cap la possibilitat que se'ls hagen acabat els fons, perquè han venut la llet abans de munyir-la. Pense que alguna responsabilitat tindrà el govern municipal en aquesta història, com la va tenir en la festa de l'últim Castell, on després de vendre places fixes de paella no van tenir suficients racions per a repartir entre els assistents. Els amics de l'Ajuntament estaran amb mi que en matemàtiques mereixen un suspens.

De totes maneres, aquests

nyaps no tenen importància comparats amb el que està passant a nivell nacional. Al govern socialista se li ha disparat l'atur, i fan l'efecte que no saben molt bé què fer al respecte, deixant-nos a tots amb una gran sensació d'inseguretat. Per altra banda, les mesures preses per pal·liar la crisi castiguen una majoria que ha de pagar els plats trencats per la pèssima gestió d'una minoria prepotent i irresponsable.

Al mateix torn, al partit de la dreta li surten corruptes de sota les pedres, i els seus capítols, en un suprem exercici d'hipocresia, miren cap a un altre costat i neguen el que sembla d'allò més evident. A més a més, en moments difícils per a tots, fan l'efecte que quan pitjor estiga tot, millor per a ells. Penós.

I si observem l'Església Catòlica, a aquesta li apareixen pederastes per tots els racons,

mentre els seus jerarques, invocant a no sé quines forces del mal, han fet tot el possible per tapar tota aquesta merda que ha esquitxat fins a les més altes instàncies. El que m'estranya és que els simpatitzants d'aquestes institucions no hagen sortit a manifestar-se contra aquests indesitjables que han abusat de la seua confiança i han malgastat part dels diners públics. Pense que han d'estar molt cabrejats pel nefast comportament d'algunes persones que alguns consideraven poc menys que exemplars.

De totes maneres, em ve a la memòria un consell del gran escriptor Rafael Azcona: "si en algun moment tens seriosos dubtes sobre algun assumpte important, espera que opine la Conferència Episcopal i després fes tot el contrari; segur que encertes". Malgrat tot, la vida és una meravella. Que tingueu bon rotllo.

Arcadio Vidal

!!!EXCLAMACIONS!!!

“Això no és vist mai de la vida!”, “Això és ridícul!”, “Aquest està boig!” i tantes d’altres que s’han dit, es diuen i es diran en mirar la façana del corral de Juan José, Joano, al carrer de Sant Sebastià número 18 d’Atzeneta, abans Vall de Verdunch. Però no ve d’ara això de la burleta. L’any 2009 ja se sentien veus en aquest sentit.

Potser que tota la informació que li ha arribat a l’amic Juan José, llegida o escoltada, no està tot el correctament emmagatzemada, assimilada, interpretada i escrita. Totes aquestes dades plasmades a la façana del corral tenen un regust “Naif” i tota una simbologia que, posades a la paret, potser no són vistes com si estiguessin a un llenç o emmarcades i penjades a qualsevol menjador, saló, galeria d’art, museu...

Ara bé, passejant-se per ciutats properes i d’altres allunyades (Castelló, València, Barcelona, Nova York, Saint Blazien, Friburgo, Sant Sebastià...), si us fixeu veureu escultures que l’únic que us ve al cap en observar-les, a part de no entendre-les, és que les persones que les han fet no tenen l’enteniment complert. I, per cert, que la quantitat que els han pagat per aquestes escultures, o quadres en el cas dels museus i galeries d’art, ha estat una dinerada. De fet, aneu a museus de temàtica d’art molt moderna (prop del poble hi ha un), i després de veure les obres expliqueu-me que volen dir. GRÀCIES!

Una cosa que ja ha aconseguit J.J.S.M. (que és com firma Juan José Safont Monferrer), és que el carrer de Sant Sebastià sigui l’espai públic d’Atzeneta més visitat i la seua obra la més comentada. Sincerament, crec que

l’Ajuntament d’Atzeneta hauria de fomentar la visita a la casa de J.J.S.M. i publicitar-la a la seua “web” per tal de donar-la a conèixer a tots els mitjans de comunicació i a totes les persones, tant del poble com forasteres. Potser els establiments se’n beneficiarien i, de retruc, les arque municipals.

Al mateix temps, com venen barrets de mexicans, panderetes, castanyetes, bous, banderilles, balladores amb vestits de faralae i altres tipus de “pongos” (que ve del castellà “dónde pongo esto”), també es podria fer un “souvenir” en ceràmica de la dita façana del corral de J.J.S.M. com a cosa representativa del poble d’Atzeneta.

Hi ha persones amb diferents aficions: unes tenen gossos, altres cultiven plantes ornamentals com els bonsais, a unes els agraden els bous, unes altres pengen banderes, unes corren, altres salten i d’altres caminen (com jo), a aquelles els agrada portar samarretes que diuen que estan orgullosos de no se què, altres van a la platja a torrar-se, unes són aficionades a beure cervesa i encara hi ha unes altres que canten a tal i quin hora. Cadascú tenim una afició i ningú diu que estem bojós per tindre-la. Totes les aficions són respectables i J.J.S.M. té aquesta.

Si hi ha qui diu que el Cid (Rodericus) va passar per ací, jo també puc dir que Sant Joan de Penyalgosa va passar per el poble d’Atzeneta quan anava a Vistabella perquè el posaren a l’ermita. Estic totalment convençut. El dubte el tinc per saber si el Nostre Senyor també va passar per ací. Això sí que seria una cosa grossa! Teniu tota la llibertat de creure i dir tot el que vulgueu. Sou lliures, xiquets i xiquetes!

Javier Miralles Porcar

Ulleres violeta

UNA NOVA SECCIÓ PER VISUALITZAR TOT UN MÓN

Amb el nou BIM que tenen a les mans, volem encetar una iniciativa que plasmem amb la inauguració d'aquesta nova secció: **ULLERES VIOLETA**. Amb aquest apartat pretenem convidar a la reflexió per mitjà de l'aportació de dades que fan visible el 50,7% de la població mundial: les dones. **Ulleres violeta** implica una nova mirada des del feminisme, per això el color morat associat al seu moviment, que advoca per la igualtat efectiva, d'oportunitats i de tracte, d'homes i dones. **Ulleres violeta** suposa una manera distinta de veure el món, de prendre consciència de la discriminació de les dones, de veure els buits sobre els quals es va alçar la història, la cultura, la societat, l'economia, els grans projectes i totes les particularitats quotidianes. Des de la direcció d'aquesta publicació i la *Fundació Isonomia* de la *Universitat Jaume I de Castelló*, animem els homes i les dones que volen apostar per un nou model de societat basat en la justícia, perquè participen en aquesta secció amb plantejaments que fan visibles les contribucions que han realitzat les dones en el transcurs de la humanitat i, així mateix, puguen denunciar les situacions que vulneren els drets humans i impedeixen arribar a una societat igualitària.

15 D'OCTUBRE, DIA INTERANACIONAL DE LES DONES DEL MEDI RURAL

Les dones que viuen en el medi rural arreu del món representen més de 600 milions, una quarta part de la població mundial. A l'Estat espanyol la xifra està prop dels 5 milions -el 30% de les qui ocupen el territori peninsular i insular-, mentre que si ens fixem concretament en les comarques de Castelló, habiten al voltant de 50.000 dones rurals.

Aquestes dones, moltes vegades oblidades, han desenvolupat diferents funcions que amb prou feines han estat reconegudes. Entre elles, la reproductiva i el seu paper de mestresses de casa són els rols que se'ls assignà tradicionalment, als quals es va afegir sempre la seua col·laboració en les labors agrícoles, treballant llargues hores al camp que, posteriorment, completaven en arribar a casa fent-se càrrec de totes les tasques domèstiques. Tot plegat sense cap remuneració econòmica i sense cotitzar al Règim Especial Agrari, amb la repercussió que això suposa a l'hora de percebre la prestació per jubilació, per exemple. Així mateix, han tingut una inestimable funció

social mantenint la unitat familiar en l'entorn rural i assumint les responsabilitats d'atenció familiar -persones majors, familiars en situació de dependència i criatures en nuclis rurals mancats de serveis de proximitat (guarderies, centres de dia, residències...)-. Ara bé, aquest paper de frontissa social els ha impedit, en molts casos, que pogueren tenir un projecte de vida propi. Per altra banda, també han mantingut i assegurat en moltes ocasions la transmissió oral de la cultura i la conservació del patrimoni dels nuclis rurals, sense oblidar el paper indispensable en la conservació i transmissió del patrimoni gastronòmic dels nostres pobles (funció cultural). I a més a més, han estat fonamentals com a gestores mediambientals, ja que al costat del desenvolupament de la seua funció productiva, a més de preocupar-se de la salvaguarda de llocs i paratges del seu entorn, han gestionat l'espai rural, han conservat viu el paisatge i han preservat els recursos naturals.

En el marc de la Conferència de Beijing, en 1995,

es va establir el 15 d'octubre com el Dia Internacional de les Dones Rurals per tal de reconèixer la rellevància de les dones del camp en l'acompliment dels diferents papers que porten a terme (com a camperoles, comerciants, empleades o petites empresàries), així com el seu treball en l'àmbit familiar. Alhora, aquest dia també serveix per reivindicar i denunciar que moltes de les dones que viuen en el medi rural encara accedeixen amb dificultat als recursos, a la formació i als préstecs financers per a produir aliments.

En aquesta ocasió, des d'aquest espai volem recordar a totes aquestes dones i denunciar la doble discriminació que pateixen. Per això instem a les administracions públiques, entitats socioeconòmiques i població en general perquè treballem tots plegats amb l'objectiu d'afavorir el reconeixement de la seua tasca i els seus drets.

FUNDACIÓ
isonomia
PER A LA IGUALTAT D'OPORTUNITATS

A TOMBS AMB ELS COMPTES

(Partit Popular d'Atzeneta del Maestrat)

L'Ajuntament d'Atzeneta del Maestrat fa molts anys que té els comptes sanejats i és dels pocs en la província que ha presumit en el passat i en presumeix en el present. Però hi ha un tema pendent: es tracta de portar aquests al dia (a nivell informàtic i la presentació d'aquests al Síndic de Comptes).

Ja han transcorregut més de tres anys i mig des que l'actual equip de govern va agafar el timó i, després de recollir el testimoni en 2007, es va trobar que s'estava passant el compte de 2005 a nivell informàtic i estava pendent d'introduir-se el del 2006. Amb açò s'haguera normalitzat la situació amb el Síndic i s'hagueren pogut portar els comptes correctament al dia.

El temps ha anat passant i durant aquests anys el grup popular va preguntar diverses vegades per aquest tema, sent la contestació sempre la mateixa: "que encara estaven en el 2005".

Ara, de sobte, s'han pres de debò aquest tema i s'han adoptat mesures per a corregir-lo. És una bona notícia que, a la fi, hagen donat prioritat a posar al dia l'estat de comptes, prioritat que tenien en el passat quan estaven en l'oposició i que quan entraren a governar va desaparèixer. Des del PP lamentem que no hagueren pres abans aquesta decisió de continuar el treball que es venia realitzant per l'anterior equip de govern, estalviant-nos veure el nom del nostre poble apareixent en diferents mitjans de comunicació i, sobretot i més important, per al correcte funcionament de l'Ajuntament.

Notícies municipals

INAUGURACIÓ DE LES REFORMES AL MOLÍ DE L'OLI

Al'Almàssera SAT 585 L'Atzenetina, per la vesprada del dissabte dia 9 d'octubre de 2010, es va realitzar una presentació-inauguració de les obres i reformes realitzades al molí de l'oli per a la pròxima campanya 2010/2011. Dirigida als socis assistents, aquesta presentació va fer èmfasi sobre la instal·lació d'una "ENVASADORA", no-vetat per a aquest any que es considerava una inversió necessària en el nostre municipi de cara a la continuïtat de l'almàssera.

En la presentació, en Miguel Abad, representant d'INTERCOOP, va explicar als assistents el funcionament de les instal·lacions i es va realitzar una tast d'oli, activitat que es feia sempre a la Fira de la Caça i la Natura, però que aquest any es va ajornar per poder-la realitzar a les pròpies instal·lacions del molí una vegada acabades les obres.

En aquestes línies es vol donar un reconeixement a en Miguel Abad, perquè de forma desinteressada assistira a l'acte i delectara els assistents amb

la seua experiència en aquests temes. A més a més, s'agraeix la massiva assistència dels socis; per part de la Junta Rectora s'espera que la inversió realitzada per l'almàssera siga important per al millor funcionament de la mateixa i acabe sent del grat de tots els seus col·laboradors i associats.

Al final de la presentació es va oferir als assistents un pisolabis d'agraïment per l'assistència i una visita a totes les instal·lacions, sobre les quals, en pròxims butlletins, s'informarà més detalladament de totes les inversions realitzades.

EXPOSICIÓ: CONEIX LES ENERGIES RENOVABLES

L'Ajuntament del poble, conscient d'un tema tan important com és l'educació ambiental i el desenvolupament sostenible, va organitzar, conjuntament amb *Intercoop*, unes jornades el dia 5 de febrer dins del Programa d'Educació Ambiental. Aquestes activitats es van veure completades per una exposició del 15 al 19 de febrer de cara a conscienciar i sensibilitzar tots els veïns del municipi. Aquesta mostra constava de 8 panells:

- L'evolució de les fonts d'energia
- Les energies convencionals i els seus impactes.
- Canvi climàtic i protocol de Kyoto.
- Les energies renovables.
- L'energia solar.
- L'energia eòlica i la biomassa.
- L'energia hidràulica i altres renovables.
- Eficiència i estalvi energètic.

L'objectiu principal era, a més d'informar, implicar la societat civil en les polítiques energètiques que des de l'Ajuntament puguem planificar-se.

L'assistència, que va ser nombrosa i molt variada, destacava per l'alta participació del col·lectiu juvenil, de les dones, de la cooperativa i d'alguns socis ramaders, així com de l'escola, tant pares com professors.

A les jornades es va presentar el RURENER com a projecte que serveix per dinamitzar les xarxes de poblacions petites perquè puguem plantar cara a la sostenibilitat energètica. Així, es va parlar de la participació tant d'*Intercoop* com a dinamitzador del projecte a l'Estat espanyol, com d'Atzeneta com a zona pilot. Posteriorment, es va informar de la situació actual de l'obtenció d'energia des de la visió de l'agricultor o del ramader. Es va parlar de biomassa amb residus o cultius energètics, biogàs amb residus ramaders i plaques fotovoltaiques

en cobertes. Al seu torn, el punt de vista de planificació dintre d'un municipi va comptar amb una presentació d'actituds que cal tenir com a ciutadà i els projectes que l'Ajuntament té pensat aplicar per a la reducció de la despesa energètica municipal. Per altra banda, es va tenir en compte que en les presentacions participaren diferents institucions: *Intercoop* com a empresa

cooperativa agrària i de serveis implicada en la zona, la Universitat Tecnològica del País Valencià, el centre d'Investigacions Agràries del País Valencià i l'Ajuntament d'Atzeneta.

10ª PUJADA A LA NEVERA, GRAN PREMI ESPAI VIU

Gran èxit de participació, amb 550 inscrits per a aquesta cursa de muntanya organitzada pel Club de Muntanya At-Zenet, que en aquesta Xa edició, que va tindre lloc el 27 de març, es va consolidar com una de les curses més veteranes del calendari autonòmic. Cal destacar la presència de l'atleta Raúl García Castán, actual campió de l'Estat espanyol i d'Europa de curses de muntanya, que va confirmar els pronòstics i finalment es va proclamar vencedor de la prova.

Per altra banda, molts dels 550 inscrits van prendre part en la 2ª Marxa Popular, prova no competitiva de 13 km que transcorria paral·lela a la Pujada.

Tant corredors com marxadors van gaudir d'un oratge immillorable per a la pràctica esportiva per la muntanya. Com és habitual a Atzeneta en aquestes dates, a primera hora del matí teníem una temperatura per davall dels 5°C, però a mesura que va anar avançant el matí, el termòmetre va anar pujant i l'oratge, finalment, va esdevenir primaveral, cosa que va fer que molts acompanyants de corredors i aficionats es decidiren a eixir a la muntanya per animar i fotografiar els corredors.

CELEBRACIÓ DE TALLERS PER A FOMENTAR L'OCUPACIÓ

L'Ajuntament d'Atzeneta va organitzar el dia 15 d'abril, per mitjà del Servei de Promoció Econòmica i Relacions Internacionals de la Diputació de Castelló, uns tallers per a fomentar l'ocupació. Aquests van ser els següents:

- * On buscar treball i com.
- * Elaboració del currículum vitae.
- * Entrevista personal.

TROBADA D'ESCOLES EN VALENCIÀ

El dia 8 de maig es va celebrar a Atzeneta la 1a Festa per la Llengua de les comarques d'interior de Castelló, amb un gran èxit de participació. Aquesta iniciativa, organitzada des del CEIP "El Castell", conjuntament amb la Comissió Cultural i l'Assemblea de Joves (AMB*JIAM), pretén consolidar un projecte que engresque i fomenti la participació dels centres educatius de les nostres comarques al llarg dels propers anys en la reivindicació de l'ús social de la llengua.

XIV APLEC DE JUBILATS I PENSIONISTES

El dia 5 de juny de 2010 es va celebrar al municipi d'Atzeneta el "XIV APLEC DE JUBILATS I PENSIONISTES" dels pobles que tenim els serveis socials mancomunats: Atzeneta, la Serratella, la Torre d'en Domènec, la Vall d'Alba i Vilanova d'Alcolea.

L'encontre va comptar amb la realització de diverses activitats. En primer lloc, els jubilats foren rebuts a la plaça Major per les autoritats locals i la Banda de Música. Després, van visitar el Castell, on se'ls va oferir

un esmorzar. A continuació, van poder gaudir de l'actuació de la Rondalla i del Grup de Danses d'Atzeneta al Local Polivalent. Per acabar, després de visitar els llocs més interessants del nostre poble, van celebrar un dinar de germanor al Restaurant Casa Ramon.

L'aplec, que se celebra cada any en un dels cinc pobles, enguany ha estat organitzat per l'Associació de Jubilats d'Atzeneta i les treballadores socials dels ajuntaments.

CURS DE CERVESES: CATA I MARIDATGE

El 14 de juny va tindre lloc al poble un curs de cerveses, en el qual va participar personal tant dels bars i restaurants del municipi com d'altres llocs de la província de Castelló.

El curs, que va ser tot un èxit, va permetre tastar als alumnes cerveses procedents d'altres països.

VIII TROBADA DE PUNTAIRES A ATZENETA DEL MAESTRAT

El dia 11 de juliol es va realitzar a la plaça Major la VIII TROBADA DE PUNTAIRES ("bolilleres") a Atzeneta, organitzada per l'Ajuntament i les Puntaires d'Atzeneta. Al voltant de 250 puntaires de diferents pobles de la província van participar en aquesta concentració.

EXPOSICIONS A ATZENETA

Diverses

exposicions han tingut lloc a la Sala d'Exposicions de l'Ajuntament d'Atzeneta durant l'estiu i la tardor de 2010.

El dia 25 de juliol es va inaugurar l'exposició de Juan Ripollés amb el nom "Gravat i matèria", la qual es va poder visitar fins al 15 d'agost.

La mostra de fotografies de Ricardo Badenes, Leonardo Gil i Arcadio Vidal també es va poder visitar durant les festes patronals.

A banda, els pintors de Castelló, Melchor Zapata, Marcelo Díaz, Pau Guinot, Luis Ramos, Altea Grau i Luis Bolumar també han exposat la seua obra del 9 al 17 d'octubre. Així mateix, a la Casa de la Cultura també ha tingut lloc una exposició sobre Enric Valor del 3 al 17 d'octubre.

AMICS DEL CAVALL D'ATZENETA DEL MAESTRAT

El cavall ha estat present al llarg de la vida de l'home. En temps dels nostres avantpassats hi havia burros, muls i matxos, els quals tenien una importància fonamental en l'economia local, ja que desenvolupaven les tasques del camp. Però amb la revolució industrial, que també va afectar l'agricultura i la ramaderia, així com el despoblament de les zones de l'interior, havien desaparegut quasi per complet.

Actualment, gràcies a la realització d'actes com Sant Antoni, concentracions de cavalls, fires ramaderes i agrícoles, exhibicions... es pot comprovar que l'afició per aquest fantàstic animal encara està viva en l'actualitat. Tan de bo en un futur es pugui veure un carro passejant pel poble, o un matxo voltant a una sènia o fent tasques del camp i ens recorde als nostres avantpassats.

Per tot açò, un grup de joves del poble aficionats al món del cavall vam decidir crear l'associació ACAM. Encara que és molt recent (el 9 de novembre de 2008 es va inaugurar), durant aquests anys anteriors ja hem aconseguit realitzar dos edicions de la fira del cavall. A més a més, l'associació també a estat present a les festes majors del 2009 i el 2010 amb exhibicions de diferents disciplines equestres, les quals van comptar amb la col·laboració de l'Ajuntament.

Podem dir que durant aquests tres anys, al poble han participat grans genets professionals i aficionats del món del cavall, de la província de Castelló i també d'altres parts de l'Estat, així com una gran

diferents races, clínics i exhibicions de doma de diferents modalitats, a més de la realització d'una volta pel terme d'Atzeneta.

Des de l'Associació Amics del Cavall d'Atzeneta del Maestrat (ACAM) tan sols volíem agrair

Inauguració de l'ACAM amb la presència de Ripollés i Joaquim Escrig (2008)

varietat d'exemplars de diferents races. I a banda, els membres d'ACAM no em parat de realitzar i participar en rutes pel terme d'Atzeneta, així com pels termes dels pobles dels voltants.

Aquest any, els dies 6 i 7 de novembre de 2010 tindrà lloc la "III Concentració del Cavall a Atzeneta del Maestrat", on portarem a terme diferents actes relacionats amb el món dels cavalls: exposicions de cavalls de

el suport de tota la gent que desinteressadament ens ha ajudat des del primer moment que vam nàixer, a tots els seus membres per haver fet possible la seua creació i, per descomptat, a l'Excel·lentíssim Ajuntament d'Atzeneta i a la Diputació de Castelló.

Amics del Cavall d'Atzeneta del Maestrat (ACAM)

LA BANDA DE MÚSICA CONTINUA AMB LA MÀXIMA VITALITAT I ENCETA UN NOU PERÍODE AMB LA RENOVACIÓ DE LA SEUA JUNTA

L'audició de l'Escola d'Educands, la participació en el Festival de Bandes de Cabanes, el concert d'estiu i l'actuació al Temple de Castelló han completat un estiu farcit de compromisos amb la música i la gent.

Com cada quatre anys, segons estipulen els estatuts de la Societat Musical (SM) d'Atzeneta, s'han de produir les eleccions a la Junta Directiva. Molts han estat els músics que han format part d'ella (gairebé la majoria), ja siga com a president, tesorero, vocal... Noms com ara Antonio Medall, Manuel Peris, Inés Vidal, Eva Bellés, Vicente Escrig i tants d'altres coneguts per tothom, han ostentat algun càrrec d'aquesta Junta i durant un temps van dedicar els seus esforços i van donar el millor de cadascun d'ells perquè la SM de la qual formaven part sortira endavant i complira amb tot allò que els veïns i veïnes d'Atzeneta esperaven de la seua Banda.

Ara, Manolo Ahicart, José Barberà, Maria José Escrig i Maria Pilar Aparici (president, vicepresident, tesorera i secretària respectivament), deixen pas a una nova fornada de joves entusiasmats, tots ells músics de la Banda, perquè s'enfronten al repte que suposa portar endavant la Junta Directiva d'una de les associacions del poble que compta amb més socis, membres i suport popular de la vila.

I és que el funcionament d'una SM no és gens fàcil. En ella conviuen moltes maneres d'entendre el fet musical, moltes inquietuds i predeterminacions diferents per part dels músics que la conformen. I tot plegat ha de dirigir-

se cap a tres fronts d'actuació: contribuir a la conservació del patrimoni cultural i musical del País Valencià, fer visible la tasca pedagògica que esdevé l'activitat sociocultural que realitza la SM i posar-la en valor com a agent actiu capaç de crear serveis culturals que faciliten l'accés de tothom a la cultura. Per tot això, volem donar un reconeixement en aquestes línies a totes les Juntes que hi ha hagut fins ara, i en especial a la que surt en aquests moments, perquè si la Banda compta amb el nivell de cohesió i treball actual, és perquè aquestes persones han sabut gestionar amb voluntat i capacitat una Banda que és orgull de la gent del seu poble.

Així doncs, la nova Junta de la Banda Santa Cecília d'Atzeneta està conformada per les següents persones: Xavier Pallarés com a president, Maria Barreda com a vicepresidenta, Pepe Escrig com a tesorero, Maria Rovira com a secretària i els vocals Josep Monfort, Lidon Gil, Pau Escrig i Carme Salvador, a més dels suplents Nati Rovira i Pepe Badenes. Una colla de músics que amb molta il·lusió i esforç hem acceptat el desafiament que suposa, a la nostra edat, fer-se càrrec d'una associació tan rellevant per a la vila d'Atzeneta com ho és la seua Banda de Música.

**L'ESCOLA D'EDUCANDS TANCA
AMB UNA AUDICIÓ EL PERÍODE 09/10 I COMENÇA EL NOU CURS AMB NOVETATS**

Com tots els anys quan arriba l'estiu, els alumnes de l'Escola d'Educands d'Atzeneta ens van oferir tots els avanços que al llarg del curs havien assolit en la seua formació instrumental. El passat 31 de juliol vam poder gaudir d'un concert al local polivalent en què gran part dels xiquets i les xiquetes de l'Escola van interpretar, individualment o en grup, un seguit d'obres adaptades al seu nivell. Una audició d'una hora i mitja de durada amb la qual vam poder visualitzar el bon estat de salut del projecte educatiu. I és que des de la Societat Musical apostem decididament per consolidar una Escola que aquest octubre torna a obrir les seues portes amb novetats importants. Però, en què consisteix realment aquest projecte?

L'Escola d'Educands d'Atzeneta ve a completar l'oferta educativa i cultural de la nostra localitat. Gràcies a l'esforç i la gestió dels seus responsables per traure endavant un projecte educatiu, s'ha aconseguit que, en un municipi de 1450 habitants, el número d'alumnes de l'escola aplegue a més de 45, tota una fita si tenim en compte l'àmplia oferta d'activitats extraescolars que hi ha al poble, especialment

els caps de setmana. Per descomptat, aquest èxit també és en gran mesura per la voluntat dels pares i les mares que assumeixen la importància que representa la música per als més menuts en el seu desenvolupament intel·lectual, auditiu, sensorial, de la parla i de la motricitat. Amb les classes de l'Escola l'alumne comença a expressar-se d'una altra manera i és capaç d'integrar-se activament en la societat, perquè la música l'ajuda a assolir autonomia en les seues

activitats habituals, assumir la cura d'ell mateix i de l'entorn i ampliar el seu món de relacions.

Enguany, una plantilla de 8 professors és l'encarregada de portar a terme l'ensenyament a l'Escola d'Educands, on podem trobar classes d'iniciació al llenguatge musical, de solfeig, d'instrument (trompa, trompeta, trombó, clarinet, flauta, saxòfon i percussió), i aquest any també de conjunt instrumental. De nou, amb la posada en marxa de la Banda Jove s'aconseguirà que els educands tinguin el seu primer contacte amb la música de banda i comencen a familiaritzar-se amb la presència

del director, així com a concentrar-se enfront la partitura.

En definitiva, a la nostra Escola d'Educands els alumnes poden arribar a adquirir els coneixements necessaris equivalents als temaris que s'imparteixen als Conservatoris Elementals de música, donant-los l'oportunitat, si ho desitgen, de poder continuar estudis mitjans i superiors al Conservatori, o bé, en cas contrari, la possibilitat d'adquirir una formació musical de qualitat respecte al perfeccionament del seu instrument en un entorn pròxim.

Junta de la SM Banda Santa Cecília d'Atzeneta

QUÈ ÉS EL CAMÍ? EL PROJECTE I LA SEUA SITUACIÓ A L'ALCALATÉN, L'ALT MAESTRAT I ELS PORTS

El passat 2 de maig es va realitzar una "Trobada Local" del Camí a Atzeneta en què es va convocar a les diferents associacions culturals del poble. Aquest projecte de

banda, del procés de senyalització de l'itinerari al seu pas pel terme. Així doncs, amb aquest article es vol aprofitar per explicar en què consisteix el projecte i quina és la situació actual del treball a les nostres comarques.

EL PROJECTE

El Camí és una ruta cultural per a fer a peu que enllaça totes les comarques i illes de parla catalana, de Salses a Guardamar i del Carxe a l'Alguer. És tracta d'un itinerari que, se busca cims ni grans dificultats, enllaça pobles amb l'eix comú de parlar la mateixa llengua. Aquest recorregut es dibuixa com un huit irregular, el centre del qual es creua exactament a Montserrat, d'on eixiran quatre camins. Aquests, a nivell administratiu, passen per quatre estats: l'espanyol, el francès, l'italià (l'Alguer) i també

Andorra. A banda, es recorren cinc comunitats autònomes dintre del nostre estat: el País Valencià, Aragó, Catalunya, Múrcia (El Carxe) i les Illes Balears.

Cada Tram o grup de 8 o 10 pobles tindrà una guia editada en paper que parlarà dels aspectes més rellevants dels municipis, tant a nivell associatiu com del patrimoni, la gastronomia, les particularitats dialectals, les dites i altres peculiaritats culturals de les viles i llogarets. A més, aquesta guia estarà penjada a la web del Camí (www.elcami.org), on es completarà amb molta més informació referent als pobles i ciutats, constituint una verdadera Camipèdia.

Per altra banda, existirà un carnet del caminant per segellar cada etapa i aconseguir descomptes en restaurants i allotjaments. Tot plegat amb l'objectiu de consolidar una xarxa

turisme cultural necessita de la participació de la gent dels pobles per on passa, de cara a reunir el màxim d'informació i consens per a l'elaboració i consolidació del projecte en cada zona. A Atzeneta, la Comissió Cultural es farà càrrec de la coordinació per elaborar la guia cultural, mentre que el Grup de Muntanya Atzenet s'encarregarà, per la seua

d'establiments del Camí (XEC), és a dir, diferents establiments amb una sensibilitat per la nostra llengua i cultura.

En relació amb la senyalització, al País Valencià l'itinerari estarà homologat com a sender de gran recorregut (GR), més de 50 km (marca blanca i roja). A banda, a les estaques trobarem la marca específica de la ruta cultural i a cada poble també podrem trobar els Punts d'informació del Camí (PIC). Perquè, tot plegat, un dels aspectes que li dona personalitat al projecte és que es fa de manera participativa.

LA SITUACIÓ ACTUAL

A nivell general hi ha dos trams actius, el tram Garrotxa-Ripollés i el tram del Montseny, ja senyalitzats i amb una guia editada cadascun. Els trams poden passar per una o més comarques, i poden prendre el nom comarcal o algun altre representatiu del tram. Ací s'anota la situació dels dos trams en què a quedat repartit l'Alt Maestrat.

Situació del tram L'Alt Maestrat-Els Ports:

Pel que fa a la senyalització, es va començar el 27 de juliol al barranc de la Valltorta (Tírig), i ja es porten dos mesos pintant, col·locant estaques i fixant les plaquetes del Camí. Hi ha trossos totalment acabats, com ara l'etapa de Benassal a Vilar de Canes i tot el Camí al seu pas pel terme de Tírig, del barranc de la Valltorta fins a Sant Vicent de Catí. Al mateix temps, als Ports també hi ha molts pobles on s'han fet les caminades de senyalització, com Vilafranca, Cincorres o Forcall. Quedarien per fer les caminades de marcatge de Portell i Albocàsser, amb el pronòstic de poder tenir-ho acabat per a finals d'any.

Pel que fa a la guia està molt avançada. Hi ha gairebé totes les fitxes fetes de cada poble i les fotografies, així com la maquetació. Tan sols queda acabar la part de la cartografia que fa referència als pobles per on passa el Camí i

la definició completa dels Punts d'Informació i dels restaurants de la xarxa d'establiments del Camí.

Situació del tram Penyalgosa:

El tram el componen 8 pobles: l'Alcora, Costur, Useres, Atzeneta del Maestrat, Xodos, Vistabella del Maestrat, Benafigos i Culla, que enllaçaria amb Benassal (del tram L'Alt Maestrat-Els Ports).

En alguns pobles ja s'ha fet la trobada local per definir l'itinerari i preparar la guia local: és el cas de Culla, Vistabella del Maestrat, Atzeneta del Maestrat i Benafigos. Els dies 9, 10, 11 i 12 d'octubre es va fer una caminada per una part del tram, d'Atzeneta fins a Culla, per tal de fer les caminades de reconeixement i la georeferenciació.

NOU ÈXIT DE L'EDICIÓ DEL 2010 DE LA FIRA DE LA CAÇA I LA NATURA

El passat darrer cap de setmana del mes de setembre, com ja és habitual des de fa 9 anys, es va realitzar la Fira de la Caça i la Natura d'Atzeneta del Maestrat.

Finalment, el temps ens va respectar i, amb una afluència de públic major que altres anys, els visitants van tornar a poder gaudir de les diferents exposicions de bolets, d'objectes antics de caça, de

plantes medicinals, de cactus, de bonsais, de fòssils, de carabasses i d'aus ornamentals, així com de les diferents exhibicions, com la de tir i arrossegament, la de caça de conill amb gossos i la de caça de perdiu.

L'organització de la Fira vol aprofitar aquestes línies del BIM per a donar les gràcies a tota la gent que any rere any col·labora en la seua realització.

SOROLL DEL MAESTRAT

El vent que fa dansar les espigues i pentina el fullam de l'olivera porta sorolls que ressonen al cor. Potser per això els humans responem a la invitació de la natura amb altres sons que anomenem musicals. I quan descobrim la joia de la música la volem compartir; és aleshores quan ens adonem, meravellats, de la immensa font de satisfaccions que brolla al mig d'un grup de persones que s'uneix per honrar la música. Perquè tocar i cantar junts crea una sintonia especial entre la gent.

Fa tres anys, uns quants veïns del poble ens ajuntàrem per fer música tots plegats. Aquell xicotet grup ha anat creixent i definint unes línies de treball concretes. Es tracta de l'Associació

Cultural Soroll del Maestrat. Els nostres objectius principals són, per una banda, mantenir viva la música tradicional de la comarca i, alhora, aprendre tècnica instrumental i un poquet de teoria de la música. Podem dir que som escola i rondalla, però sobretot, Soroll del Maestrat és un espai per compartir, on tots aportem el poquet que sabem i del qual tots eixim enriquits.

El nostre treball es manté, de moment, dins de l'àmbit de la música valenciana i aragonesa, però no descartem anar més lluny. Actualment gaudim de les nostres masurques, jotes, valsos, seguidilles i pasdobles, dolçament acompanyats per pastissos de moniato, bunyols, coques, rotllets i moscatell (també som aficionats a la rebosteria tradicional).

Malgrat que, francament, ens considerem més escola que rondalla, algunes persones ens han convidat a participar en trobades i "bureos", i és per això que ja hem actuat en diversos pobles de la província. Nosaltres sempre anem, literalment, per amor a l'art, però sempre ens conviden, ens afalaguen i ho passem bé junts, així és que tornem satisfets i pagats. I, a més a més, ens donen la possibilitat d'escampar la nostra estima per aquesta música humil, senzilla i quasi oblidada. Pot semblar que, en un món amb un panorama musical tan ric i divers, la pèrdua definitiva d'aquesta música no tinga cap importància, però què hem de fer? Som uns romàntics i, al cap i a la fi, aquesta música potser no siga la més bonica del món, però és la nostra, aquella amb la qual els nostres avantpassats van respondre al vent que sorollava les espigues.

La rondalla Soroll del Maestrat i el Grup de jotes d'Atzeneta a Vistabella (2009)

CLUB DE MUNTANYA AT-ZENET

Quan ja queden pocs mesos per a acabar l'any 2010, des de el Club de Muntanya AT-ZENET volem fer un resum del que ha estat un any marcat pels èxits esportius que han obtingut els nostres socis. Ara bé, a banda de representar el nostre poble en les curses de muntanya que se celebren a la província, el club també organitza altres activitats que passem a repassar.

Eixides de senderisme

Des de fa uns anys, és costum organitzar eixides dirigides a tots aquells socis practicants de senderisme. Enguany hem realitzat les següents:

21 de febrer.

LA FORADADA – SANT CARLES DE LA RÀPITA

En aquesta ocasió, ens vam desplaçar fins la comarca tarragonina del Montsià en companyia dels socis de les Coves de Vinromà. La ruta ens portava fins un cim anomenat La Foradada, que com el seu nom

indica es tracta d'una muntanya de roca calcària en la qual, per l'acció de l'erosió, s'ha obert un forat per on es pot travessar d'un costat a l'altre sense haver de coronar-la.

19 de març.

VOLTA A LA NEVERA

Aprofitant la proximitat de la Pujada a la Nevera, ens vam disposar a ensenyar a aquells socis que no el conegueren el recorregut de la cursa. També va servir per a presentar en societat el nou sender de petit recorregut (PR-CV 258) homologat per la Federació d'Esports de Muntanya i Escalada de la Comunitat Valenciana, que ha sigut possible gràcies a la col·laboració de l'Ajuntament i la gent del Club.

11 d'abril.

DIA DE GERMANOR ATZENETA-VISTABELLA

Per segon any, vam celebrar una jornada de germanor amb els companys del Club de Muntanya de Vistabella. Des de la Font, al voltant de 80 excursionistes enfilaren la pujada fins a Vistabella. Per a l'ocasió, membres del C.M. At-zenet vam netejar la senda que ens portaria

fins el Coll del Vidre, passant per la Selleta. En aplegar a Vistabella, un bon dinar i una millor sobretaula esperaven tots els participants.

9 de maig.

PENYA SAGANTA (ESPADILLA)

La Penya Saganta, al municipi castellonenc d'Espadilla, fou el destí triat per al mes de maig.

6 de juny.

VALLIVANA – EL TURMELL

Des de l'ermitatge de Vallivana, dins del terme municipal de Morella, es va iniciar l'ascens fins el Turmell, situat entre el terme de Vallibona i Xert. Per accedir, ens vam endinsar pel Barranc de Marfullar, que en alguns llocs presenta estrets. Després d'abandonar el barranc, una senda pel mig del bosc de pins ens feia guanyar altura fins aplegar a la pista que ens va portar al Turmell. Finalment, el cim situat a 1.276m ens oferia unes magnífiques vistes de la comarca.

10-11 de juliol.

CAP DE SETMANA A VALLIBONA

Com ja és costum, per a l'eixida final de temporada sempre intentem que el destí elegit servisca per a poder gaudir no sols del paisatge, sinó perquè

resulte un poc diferent de les anteriors eixides. Anys enrere, el destí era algun riu o la platja, però enguany el lloc escollit va ser un poble de la comarca dels Ports, Vallibona, on més de 30 socis es desplaçaren per passar el cap de setmana.

Per al dissabte es va preparar una ruta per la zona de l'ermita de Santa Àgueda, per la vereda del Turmell i tornada per un magnífic sender a la població. La vesprada fou utilitzada per a divertir-se la gent a la piscina municipal, que més que la municipal de Vallibona pareixia la d'Atzeneta, ja que no hi havia ningú d'aquell poble. Per altra banda, el diumenge pel matí es va organitzar una ruta molt suau, ja que es tractava d'una excursió en pla familiar en què ens van acompanyar alguns xiquets.

A hores d'ara, ja s'estan preparant les eixides programades per al proper any, que esperem de segur que agradaran a tot el món que vulga vindre a participar d'elles.

Resultats esportius

El paper dels corredors del Club de Muntanya At-zenet en les curses, tant de muntanya com d'asfalt, celebrades per tota la província ha sigut més que excel·lent.

Javier Medall s'ha convertit en el dominador de les curses per asfalt aconseguint importants victòries, així com increïbles marques. La seua regularitat li ha permés alçar-se com a guanyador del Circuit Síguenos i del Circuit Ruralcaixa-Diputació de curses populars.

Paqui Saura ha realitzat

una magnífica temporada proclamant-se guanyadora en la categoria de veteranes del Circuit Diputació i en la Lliga Castelló Nord - Premi Fundació Ruralcaixa Castelló.

Vicent Peris, al mes de maig, va aconseguir en Marató i Mitja una gesta esportiva difícilment assolible. Després de fer una magnífica cursa, va quedar en segon lloc, però a més a més, el seu temps de 5h 39m 01s el situen entre les deu millors marques d'aquesta competició en els seus dotze anys de vida. A banda d'aquest resultat, també ocupà el segon lloc en la Travessa Fredes-Pauls i un setè lloc a l'exigent Marató de Borriol.

Tere Isierte i José Vicente Carratalá aconseguiren la victòria per parelles en la primera edició del Trail Maestrat Extrem, el qual, amb un recorregut total de 118 km, tenia l'eixida i l'arribada a Albocàsser, passant per Culla, Ares i Catí entre altres poblacions. Tere, a més a més, va ser la primera dona en completar la cursa. Per la seua banda, **Joan Campos Ribes** també participà i aconseguí la posició número dotze.

Sonia Domingo, Cristian Alvado i Diego Marín també han aconseguit realitzar una gran temporada. Els tres han demostrat mantenir una gran regularitat durant tot l'any, uniformitat que els ha fet estar en els primers llocs de les curses.

No sols els que guanyen representen el club, sinó tots els que porten el nom d'Atzeneta per les curses, gent com **José Orega, Sisco Escrig, Rafa Fernández, Cristóbal Bertran, Vicent Porcar, Paco Usó** i la resta de gent que per lesions i altres circumstàncies no han pogut enguany estar presents en les curses.

Notícies

Xa Pujada a la Nevera

En el desè aniversari de la Pujada a la Nevera, el guanyador masculí fou el cinc vegades campió d'Espanya, campió d'Europa i Subcampió del Món, Raúl García Castán, corredor de Segòvia, mentre que en dones va ser la campiona autonòmica Lola Peñarrocha qui aconseguia la victòria. La pròxima edició tindrà lloc el 5 de març de 2011.

Lliga Castelló Nord-Premi Fundació Ruralcaixa Castelló

Des del Club de Muntanya At-zenet, i per segon any, hem organitzat aquesta entrega de premis per reconèixer els corredors més regulars en les proves que es realitzen als pobles veïns, (Vall d'Alba, Benassal, Morella, La Serra, Catí, Vistabella i Vilafranca). A semblança de l'any passat, els nostres atletes van ocupar places de podi. Com ja hem dit, Paqui Saura guanyà en la seua categoria, Sonia Domingo quedà 2a, Tere Isierte es queda en una 4a plaça i Diego Marín va obtindre un 5é lloc.

Noves Sendes

També des de el Club, amb l'ajuda de l'Ajuntament, s'ha apostat fort per mantindre les sendes i recuperar antics camins. Si a principis d'any s'acabava d'homologar el sender de la Pujada a la Nevera, en la segona meitat d'any s'ha recuperat el camí de Xodos, que des de el Magranar passa pel Gorg i abandona el terme pel mas de l'Estepar, després del Juncaret. A banda, una altra actuació ha estat l'obertura d'una nova senda que connecta el Mas de Vidal amb la font del Forcall.

TEMPORADA 2010/2011

U.D. ATZENETA

Aquesta nova temporada, l'equip AMATEUR dirigit per Fernando Blasco continua en 2ª Regional. Tot i que ho han deixat Elias Tena i Rubén Domingo, que forma part actualment de l'Albocàsser, ha entrat un nou jugador, Fermín Foyes, amb la qual cosa la plantilla compta en aquests moments amb 19 jugadors.

Pel que respecta al futbol base, enguany s'ha creat un equip PREBENJAMIN i un altre d'INFANTIL, alhora que continua l'ALEVÍ, cosa que fa augmentar a 3 el total d'equips base per a aquesta temporada. Aquest any, Manolo Ahicart i Pascual Broch, José Luís Agut i Josep Fabra, a més de Marcos Ventura i Leonardo Gil, són per parelles els encarregats d'entrenar els equips prebenjamín, aleví i infantil respectivament. Estem parlant d'un total de 35 xiquets i xiquetes que nodreixen el planter de l'Atzeneta, un futur més que assegurat.

Per la seua banda, a la directiva de la U.D. també

s'han produït alguns canvis. En primer lloc, ha deixat la presidència Marcos Moreno i se n'ha fet càrrec Jaime Casanova. I en segon lloc, pel que fa als vocals s'ho han deixat Melcior Rovira i Angelino Barberà i ha entrat en el seu lloc Carlos Ayala.

En un altre ordre de coses, és interessant recordar que la U.D. Atzeneta compta amb una pàgina web en què es poden consultar els resultats de cada equip, així com la història, fotografies, resultats de diverses temporades, classificacions, etc. L'adreça és www.u-d-atzeneta.com. A més a més, també existeix

una direcció de correu electrònic (u.d.atzeneta@hotmail.com), per mitjà de la qual qualsevol soci o aficionat pot deixar les seues opinions o reportatges, així com també fotografies antigues.

A l'inici d'aquesta temporada, el primer equip ja ens ha deixat alegries i sofriments, amb un empat, una gran victòria fora de casa i alguna que altra derrota. Tot plegat, un esforç d'uns jugadors que busquen passar-s'ho bé perquè alhora els socis i aficionats del poble puguen gaudir amb l'espectacle del futbol i el sentiment dels colors del nostre equip.

Font: **Jacky**

RESULTATS de les jornades:

Jornada 1 C.F. VILLAFAMES "B". 2 – 5 U.D. ATZENETA.

Jornada 2 U.D. ATZENETA. 2 – 3 C.D. ELS IBARSOS.

Jornada 3 R.C. SALSADELLA. 1 – 1 U.D. ATZENETA.

Jornada 4 U.D. ATZENETA. 1 – 2 U.D. BENASAL.

Jornada 5 MORELLA F.C. 6 – 2 U.D. ATZENETA.

Jordana 6 UD. Atzeneta 4- 2 C.F. VILAFRANCA

Jornada7 UD Atzeneta 2- 0 C.D. PLAYAS ALCOSSEBRE

TROBADA D'ESCOLES EN VALENCIÀ FESTA PER LA LLENGUA

El passat 8 de maig va tindre lloc a la vila d'Atzeneta del Maestrat la **Festa per la Llengua** de les comarques d'interior de Castelló. Aquesta iniciativa, portada a terme des del CEIP "El Castell", conjuntament amb la Comissió Cultural i l'Assemblea de Joves (AMB*JIAM), buscava consolidar un projecte que fos capaç d'engrescar i fomentar la participació dels centres educatius de les nostres comarques al llarg dels propers anys en la reivindicació de l'ús social de la llengua. La nostra situació geogràfica i realitat social ens poden servir de punts d'encontre per sentir-nos més identificats en el propòsit que es persegueix amb la realització d'aquestes **Trobades d'Escoles** i propiciar uns requeriments propis davant les nostres necessitats com a comunitat educativa sensible a la normalització lingüística.

Així doncs, amb la totalitat de la seua escola al cap davant i amb el suport de

l'Ajuntament i el teixit social de la nostra vila, Atzeneta va portar a terme aquest projecte il·lusionant amb l'objectiu de consolidar una **Festa per la Llengua** a les comarques septentrionals d'interior de Castelló. Si més no, la nostra voluntat era engrescar a totes les poblacions del nostre entorn perquè participaren d'un dels esdeveniments culturals i socials més extens i aglutinador del País Valencià: la **Trobada d'Escoles en Valencià**.

Des de feia molts anys, aquesta Festa s'havia consolidat a la Plana, realitzant-se en poblacions com Castelló, Benicàssim, Vila-real... i fins i tot en els darrers anys també havia tingut el seu correlat a Vinaròs o Benicarló (Baix Maestrat). Però aquesta localització a la costa no havia permés a la pràctica una implicació completa dels pobles d'interior. Per això vam pensar que era necessària aquesta iniciativa per tal de sumar a la reivindicació que es porta a

terme a través de les **Trobades** la força i l'empenta de poblacions on el valencià, totalment viu, és la llengua vehicular i d'acollida en els nostres centres educatius.

Si més no, finalment es va aconseguir la presència de poblacions des de Vilafranca fins a l'Alcora, passant per Benassal, Catí, Albocàsser, Vall d'Alba, Benlloch, Costur, Llocna... amb les quals vam posar la pedra necessària en els fonaments que, a través d'aquesta **Festa** aglutinadora i participativa, pretenen construir una societat civil compromesa amb la seua pròpia llengua.

En concret, el gruix de la Festa, centralitzat en el dissabte 8 de maig al recinte de les escoles velles, va esdevindre un dia de germanor i reivindicació en què tots els xiquets i totes les xiquetes dels centres educatius, des d'infantil fins a secundària, amb la companyia de pares, mares i mestres, van poder passar una

jornada divertida amb tallers i actuacions que van posar en primera pla la nostra cultura popular i que comptaven amb el valencià

com a tret d'identitat: teatres, concerts de música, danses...

Així doncs, des de l'inici marcat per la *Banda de Música Santa Cecília d'Atzeneta*, que va interpretar dos pasdobles i una marxa mora, totes elles obres escrites per valencians, van anar desenvolupant-se els diferents tallers que havien preparat els centres i les AMPA participants, així com altres associacions culturals, com ara les *Ames de Casa d'Atzeneta* o l'*Associació Aplec dels Ports*. Mentre, a l'escenari central anaven succeint-se actuacions preparades per algunes escoles, com la de l'Alcora o Lluçena, així com l'actuació del Grup de Danses d'Atzeneta i la rondalla Sorolls del

Maestrat. Una programació que es va completar amb un berenar popular d'orxata i fartons, en els quals havia col·laborat el *Panaderia*

Agut, i una actuació de la companyia de teatre de Vila-real *La Soluble*, amb la interpretació de l'obra "Per nasos". L'acte de cloenda va comptar, per una banda, amb la intervenció de l'alcalde d'Atzeneta, en Joaquim Escrig, el qual va fer un discurs molt emotiu recordant els seus primers passos en

la defensa i posada en marxa de l'ensenyament en valencià, i per altra banda, amb l'entrega d'una placa de reconeixement que des de la *Fundació Escola Valenciana* es feia al col·legi del poble, en ser una de les primeres escoles que van apostar per l'ensenyament en valencià (ara ja fa 25 anys). Amb menys afluència, però, van continuar els actes programats per a la nit, entre els quals hi havia un sopar i les actuacions del *Grup de Teatre Margalló*, amb l'obra "Bogeria d'escriptor" de Woody Allen, i del grup alcoià *VerdCel*, amb la presentació del seu nou treball "Petjades", un disc de versions de Raimon.

Per altra banda, també es

va buscar poder traslladar prèviament l'esperit de la Festa a Atzeneta i a altres poblacions. Per això també vam trobar una oferta cultural que, tenint lloc en els dies anteriors a la **Trobada**, posava a l'abast de tothom cinema en valencià, exposicions i conferències d'experts sobre qüestions tan interessants i relacionades amb el fet lingüístic com ara les Normes de Castelló, la cultura popular o la figura del gramàtic i escriptor Enric Valor.

En definitiva, va ser una experiència molt positiva que des del col·legi esperem es pugui repetir aquest nou curs a una altra població del nostre entorn. A més, donem les gràcies a totes les associacions del poble que es van implicar en l'organització i que van participar a la **Festa**, així com a l'Ajuntament pel seu suport. Però recordem, posar en valor la nostra llengua és una tasca que ens pertoca a tota la societat civil, utilitzant-la en totes les nostres relacions socials i manifestacions culturals. La millor manera d'estimar-nos la llengua és fent un ús quotidià d'ella.

SUPRESSIÓ D'UNA UNITAT D'EDUCACIÓ INFANTIL

En aquest curs que hem començat, la Conselleria d'Educació ens ha suprimit una unitat d'Educació Infantil, la qual cosa suposa la reducció de dos mestres en la plantilla del centre. A causa d'aquesta disminució ens hem vist obligats a ajuntar dos nivells en Educació Infantil i dos nivells en Primària.

Des del centre hem intentat organitzar els recursos humans amb què disposem de manera que, en aquests dos grups, la qualitat en l'ensenyament siga tan bona com fins ara. És per això que en el grup de 4t de Primària, on estan els alumnes de 3r i 4t, realitzem un desdoblament en les àrees instrumentals:

anglès, castellà, matemàtiques i valencià. Per tant, en eixes assignatures segueixen existint els dos grups diferenciats.

Pel que respecta al grup d'Infantil, també hi ha molts desdoblements al llarg de la setmana, ja que diferents mestres de Primària es fan càrrec dels alumnes de tres anys.

CORRELENGUA I 9 D'OCTUBRE 2010

En commemoració de la Diada Nacional del País Valencià, des del col·legi, la Comissió Cultural i l'Ajuntament es van organitzar un seguit d'actes en els quals la figura d'Enric Valor i la participació dels alumnes eren els eixos que vertebraven unes jornades molt completes.

El dilluns 4 d'octubre va arribar la flama del Correllengua a la nostra escola. Tots els alumnes, mestres i familiars que van voler afegir-se a la festa i acompanyar la flama, símbol d'unitat lingüística i cohesió social, vam donar una volta pel poble amb el ritme de la dolçaina i el tabal. Enguany, a diferents llocs emblemàtics del poble, com ara la Placeta, el Loreto o l'escultura del Castell, es van cantar algunes de les cançons en valencià que els alumnes havien

enregistrat al disc de l'escola, tota una mostra de l'ús social que li podem donar a la nostra llengua. En tornar a l'escola, tots plegats vam poder gaudir escoltant a la rondalla "Sorolls del Maestrat" i ballant la jota del nostre poble, a banda d'altres peces. Així doncs, l'objectiu de celebrar la nostra identitat de manera lúdica i desacomplexada, així com de prestigiar el valencià davant dels xiquets i els adults, va ser un èxit.

Al mateix temps, el manifest d'enguany del Correllengua també ens recordava la figura de l'escriptor Enric Valor, un mestre de mestres. En el desé aniversari de la seua mort, ens convidava perquè la societat valenciana li retérem un homenatge. Per això, el diumenge 3 és va inaugurar a la Casa de Cultura una exposició d'*Escola Valenciana* sobre les rondalles

d'aquest autor. Aquesta mostra amb 15 panells, sota el títol "Sendes i carenes, el món d'Enric Valor", guardava per objectius divulgar les rondalles valorianes i promoure'n la lectura, així com fer conèixer els paisatges i la geografia que les van inspirar. Els textos de l'exposició, molt breus, eren citacions literals extretes d'una rondalla i feien referència als paisatges, a les accions o als personatges que hi apareixien. De costat als textos, es mostraven les fotografies de les zones meridionals del País Valencià on Valor va situar i recrear les mateixes rondalles d'on s'havia extret eixe vocabulari tan viu i ric. A més a més, la difusió de l'escriptor i les seues rondalles també va comptar amb la participació de l'actor Enric Esteve, que va oferir el passat divendres 15 al gimnàs del col·legi, un taller interactiu per a tots els alumnes que portava el mateix títol que l'exposició i amb el qual va aconseguir captar l'atenció de tot el públic.

Respecte al 9 d'octubre, el divendres 8 a les 4 de la vesprada, per cicles, tots els alumnes de l'escola van participar d'una obreta preparada per a l'ocasió. Els del primer cicle de primària van fer una simulació de filades de moros i cristians. Ara bé, allò que en principi pareixia una lluita, finalment es va convertir en una festa en què tothom acabava com a amics. Després va ser el torn dels alumnes d'infantil, els quals cantaren la cançó dels cavallers desfilant amb senyeres en forma d'escut. Seguidament, el xiquets

del tercer cicle de primària, a través d'una història, ens mostraren tot allò que ens havien aportat els musulmans (fruits, sènies, noms de pobles com el nostre, rajoles...), així com el que Jaume I ens va dur (la llengua, la senyera, la religió, les lleis...). En darrer lloc, els alumnes del segon cicle de primària van realitzar una bonica desfilada acompanyats per la música adient. Finalment, tots els alumnes, conjuntament amb el professorat i les mares i els pares, fèrem una rotllana com a símbol d'amistat i donarem voltes al compàs de la música de fons.

Les jornades es van acabar de completar amb un taller de dolços de Sant Dionís que es va realitzar al Casal Popular, una tradició dels pobles de l'Horta de València pel 9 d'octubre (dia dels enamorats

valencians), i una exposició cedida per la *Universitat Jaume I de Castelló*, penjada també al Casal, sobre "Gegants i cabuts dels Països Catalans", amb fotografies d'aquestes manifestacions cul-

turals d'arreu dels pobles de parla catalana, des de Perpinyà fins a Elx, passant per Olot, Reus, Morella i València entre moltes altres viles i ciutats.

EDICIÓ D'UN DISC AMB CANÇONS CANTADES PELS ALUMNES

Hi havia una vegada, en un poblet de la muntanya, una escola on els xiquets sempre estaven cantant. Els mestres gaudien escoltant aquelles veuetes tan dolces i, sabedors que aquella bellesa no duraria per sempre, van voler guardar-la en una caixeta màgica.

Així es podria narrar el començament de l'aventura musical que s'ha portat a terme al col·legi. Punt de trobada de sabers, emocions i companyonia, l'enregistrament d'un disc, la nostra "caixeta màgica", és el resultat final del projecte "Un estudi a la meua escola" desenvolupat al CEIP "El Castell" durant els cursos 2008/2009 i 2009/2010 i en el qual a participat tot el col·legi. No ha estat un treball fàcil, donada la disponibilitat dels mitjans tècnics amb què podíem comptar, però l'entusiasme i la il·lusió reflectida en els ulls dels xiquets va encoratjar-nos en tot moment. A banda del que junts, mestres i alumnes, hem après, tenim la satisfacció d'haver editat un treball que, sens dubte, serà un bonic record per a sempre. Amb músiques tradicionals, altres composades per mestres de l'escola i adaptacions de cançons més modernes, la veu dels nostres alumnes quedarà per a l'eternitat acompanyada pel so dels instruments de corda. Un resultat molt lloable que actualment ja s'alterna amb la música dels Trobadors per donar l'avís dels bans per la megafonia del poble. Tan sols volíem fer públic el nostre sincer agraïment a Paco Barreda, Manuel Martínez i David de Xodos per la seua col·laboració desinteressada, així com a l'Ajuntament d'Atzeneta del Maestrat per finançar aquesta edició.

PARLEM AMB MARIA LA DEL GUIRRO

HISTÒRIA D'UNA VIDA, UNA VIDA PLENA D'HISTÒRIES...

Nom: Maria Aparici i Comes
Anys: 97
Natalici: 2 de febrer
Família: 2 fills, 4 nets i 2 rebes-
nétes

Dilluns 27 de setembre. Carrer Loreto número 18. 17:35h. Fa un sol estiuec pel carrer. Toque a la porta i sent una veu familiar que em pregunta: "qui és?" La llum de la cuina està oberta. La casa de Maria no és nova ni moderna, però té un caliu especial. M'anima a entrar. La veig asseguda al seu lloc de sempre. Està menjant-se figues per berenar.

- Maria, li importa contestar-me unes preguntes per a una entrevista? És per al diari del poble, el BIM.

No em sorprén la resposta, accedeix sense problema, tot i que afegeix "no sé si sabré contestar-te". En això està equivocada... qui millor per a parlar de la seua vida?

***No, no, a escola no vam
anar. Hi havia algun mestre,
però pocs. Els fadrins dels masos
s'ajuntaven tots a un mas i
anaven allí de nit i els ensenyava
qualsevol home que sabia***

-Quants anys té, Maria?

Jo en tinc... 97 en vaig fer a la candelera (2 de febrer). N'he de fer 98 encara! Nascuda l'any 13 (1913).

-I què farà quan arribarà als 100 anys?

Ai, a tu et pareix que jo arribaré? No arribaré! No n'arriba cap a este poble! A la mare de Modesto li faltava poc i no va arribar (...).

-Quants fills ha tingut, Maria?

Fills, n'he tingut tres. Dos meus que viuen i un que se m'ha mort. Se'm va morir quan tenia quatre mesos.

-I com ho va viure?

Ai... en vaig criar a una altra i ja està! Una d'Useres. A Useres hi havia un mestre que tenia una xiqueta i la dona estava malalta del tot, buscaven dida i no n'hi havia.

A la xiqueta li donaven llet en pols i no li provava. Ací hi havia un mestre de música, va anar a Useres a tocar i ho va dir: "a Atzeneta s'ha mort un xiquet de quatre mesos i

ella és jove", van pujar (d'Useres a Atzeneta) i la vaig criar. Allà està retratada (senyala una fotografia que té a l'entrada on es veu una xiqueta vestida de comunió). Al mestre eixe (el pare de la xiqueta) li va eixir treball al Cap del Terme, a la Pilarica, i va anar allí de mestre, clar. Després, d'ahí van anar a Useres, i quan jo vaig cuidar a la xiqueta estaven allí.

-I ara, a més dels fills, que té?

Dos nets de cadascun (dels fills) i mira, ahí tinc, dos "rebesnétes" (assenyala la fotografia de les "rebesnétes" que té penjada a l'entrada).

-S'ho esperava?

No, no m'ho esperava això, em pensava que em moriria abans.

-Maria, la seua infància, on la va viure?

A les Foes, vaig nàixer a les Foes. Érem tres germanes i un germà, quatre. Al meu germà el van matar a la guerra, a Terol, i les meues germanes s'han mort les dos també, no en tinc cap. Una tenia cinc anys més que jo i l'altra tres anys menys que jo.

-I anaven a l'escola?

No, no, a escola no vam anar. Hi

havia algun mestre, però pocs. Els fadrins dels masos s'ajuntaven tots a un mas i anaven allí de nit i els ensenyava qualsevol home que sabia, mestres no. Qualsevol home que sabia perquè havia anat a escola. Borina, del Mas de les Foes, va vindre al mas de ma mare; allí acudien tots els fadrins de la partida i els ensenyava a lletra.

-Només anaven homes?

Només fadrins, les dones no anaven. Tots els fadrins venien allí al mas i els ensenyava. Jo si haguera estat allí més temps també haguera après, però vaig estar poc (*per la guerra*). I... jo vaig dependre poca o molta... a la guerra escrivia a tota la família meua.

-Així que la gent dels masos no anava a l'escola?

El poble... jo l'he conegut sense cap cotxe i sense cap carretera

Sí, sí que anaven, però resulta que mon pare estava malalt, no podia treballar i havia de tindre un criat. Nosaltres, mira... vam patir. Al pare de Lluïsa, la Raconera, el tenia mon pare de criat per a treballar la terra perquè mon pare es va trencar el braç, no li va curar bé i no podia fer res. Com nosaltres érem menuts... no podíem anar a escola. Jo anava a guardar ovelles... no podia ni lligar-me les espardenyes. N'érem set: nosaltres quatre, mon pare, ma mare i el criat. El criat vivia amb nosaltres i li havia d'ajudar a mare en tot el que havia de fer.

-De tota la seua infància té algun record especial, alguna persona o alguna anècdota?

Ai... jo tenia molta família, però tots es van morir per eixes Foes. Tenia amigues meues (...), però totes s'han mort, ara no en viu cap.

Jo... vaig estar molt malalta de menuda, vaig tenir una pulmonia i... no sé com no em vaig morir! Ma mare vivia al mas, però veníem ací al poble al metge. Molts fadrins es morien de pulmonia... jo no sé com em vaig escapar!

-I quan va vindre a viure al poble?

Ací al poble jo he vingut de casada. Jo sempre he estat al mas, m'he criat al mas.

-Quan es va casar, Maria?

Jo em vaig casar als 27 anys.

-Conte'm alguna cosa del seu home...

El meu home (*Àngel*) va nèixer al Molí Beltran i tenia 5 anys més que jo. Després del Molí Beltran se'n van anar a Les Torrosselles,

perquè allí tenien un molí i son pare era moliner. D'això sí que me'n recorde! D'allí van baixar al terme d'Useres, al Mas de Bon Dia. Eren nou germans, una faena!

-Per què es van posar a viure ací al Carrer Loreto?

Esta casa la van comprar els meus pares. Ací vivia Teresita, la del Capità que diuen. Jo em vaig posar a viure allà baix on vivia Guadalupe, al raconet aquell (*carrer Benerable*). Teresita va nèixer i va prendre la comunió ací (*a l'actual casa de Maria*), i com vivia ella, jo em vaig casar i no em vaig poder posar a viure a esta casa. A este home meu se li va morir sa mare i son pare a la guerra i després ell... s'havia de casar, no tenien pare ni mare. Em vaig casar i me'n vaig anar a viure a casa ma tia "Cama". Després ja se'n va

anar Teresa i vam vindre a viure ací.

-Maria, se'n recorda com era el poble abans?

El poble... jo l'he conegut sense cap cotxe i sense cap carretera. Mira si n'hi han ara, de cotxes! De nit tot ple de matxos, per tots els camins anaven a la font... una renglera de matxos bevent! A saber els matxos que baixaven per ací, per este carrer i per tot.

Pel camí Fondo, que ara passa per baix la carretera de Castelló, era per on entraven. I si baixava la rambla no podien passar, perquè no hi havia passeres, no hi havia ponts ni res i eixe dia havíem d'anar a compra el pa o el que necessitàvem a Useres. Allà on German té la granja, hi havia una canal de llanda que pujava d'un cantó a l'altre per a portar aigua a la séquia. L'aigua l'agarrava del Gorc i la portava al Molí Beltran per a moldre. Un home, si fóra precis, passava per aquella canal.

Maria amb un fill seu.

-Vosté tenia matxo?

Totes les cases tenien matxo dins! Jo tenia matxo, i burra també. Tenia un matxo que de tot s'esbarrava. Este home meu (*Àngel*) treballava per a Cul Roig allà al Collao i tenia el matxo lligat a un cabiró. Es va esbarrar, no sé perquè, i va parar ell i cabiró al toll de la Sant Joana. Jo no sé per on va passar que no es va embolicar a cap lloc! No sé qui va vindre ací a casa i va dir: "el matxo el teniu ahí baix al toll de la San Joana". (*Riu*)

-Recorda quan no hi havia llum?

Llum, de primer no n'hi havia tampoc. Uns fanals ficaven...

-I el ban de l'ajuntament com es feia?

(*Riu*) El ban de l'ajuntament... com estava al mas també sentia pocs bans.

-Sempre ens conten que hi havia animals solts per tot el poble...

Sí... i gallines pel carrer. Pilareta, un any, tenia "patos" i... van fer Sant Bertomeu i els "patos" van voltar tot el poble davant de la processó. (*Riu*) Quac, quac, quac! No eren d'eixos muts, no! Jo també en tenia de "patos". Al barranc hi havia aigua i els "patos" estaven tot el dia per ahí. A vegades s'amagaven baix del pont, que ara està tapat, i eixien d'un canto a l'altre perquè s'amagaven de la gent. Jo anava a arreplegar-los de nit, els cridava i eixien, i de matí els tornava a soltar.

-Sempre conten també que abans no hi havia plàstic, ni existia la televisió, ni la ràdio...

No n'hi havia, no! No hi havia res! Uns forasters van portar una ràdio per ahí darrere i sempre cantava.

Eixa ràdio no sé on estava. Jo no en tenia, de ràdio.

-I on anaven a escoltar la tele i la ràdio?

Ai, a no cap lloc! No teníem res. Ai, ràdio... ràdio en tenien molt pocs.

-Vosté em contava que no hi havia carreteres...

No hi havia cap carretera, no! Jo he conegut el poble quan no hi havia cap cotxe ni cap carretera. Eixa carretera d'Albocàsser, la de Meanes, va ser la primera que van fer, perquè a la guerra van entrar per ahí. Primer la van fer com una pista i després ja van fer carretera.

I després van fer la d'Useres. Jo, en aquell temps, guardava (*les ovelles*) allà (*les Foes*) i barrinaven. Primer en la mà barrinaven, i ara després tot ho feien en màquines. Després van fer la de Castelló i ja les van fer totes.

El Figuero, que vivia al costat del Timonero, que tenia una carnisseria, va comprar un cotxe, i la gent, si algú ho necessitava precis, anava amb ell.

Primer de tot, la gent anava amb una tartana. Jo tenia un tio al terme de Lluçena i se'n va anar a viure a Castelló.

Quan va vindre a dir-li-ho a "m'abuela", va dir: "se n'anem amb la tartana". Jo la tartana no la vaig vore, però es veu que era com un carro. Pel camí Fondo se n'anaven a Castelló. Ara... no es pot passar de tants cotxes!

I a tots els llocs vivien, a tots els masos: al Molí Beltran vivien, a les Sorts vivien... ara no viu ningú! Molts se'n van per ahí i no sé què passa, però no viu ningú. Jo, allà fora a les Planetes, em quedava amb ma tia i no tenia gens de temor, perquè hi havia gent. Ara, no hi ha ningú a cap lloc! No me quedaria jo, ara! En els forasters que hi ha... se'n presenta un allí i em mor del "susto"! (*Riu*)

-Com veu el món ara, Maria?

Ai, mira com està! Si algun dels vells tornara a este món, diria: "açò què és?" A muntó gent s'ha mort sense vore Castelló, ni el mar tampoc el veien. No hi havia cotxes i eren vells, on havien d'anar? Ara tot ho veuen, abans no veiem res. La gent estàvem més assossegats, no podíem anar a cap lloc. Ara molts se'n van per ahí! Abans fèiem com els caragols, on naixíem, moríem. Vells, vellets, que pareixia que no podien anar... Vellets que vivien als masos i no podien treballar, i si no treballaven morien.

-Clar, no hi havia pensions?

No, no cobrava ningú. Treballaven fins que es morien. Ma mare... me'n recorde que anàvem a ajudar els meus "abuelos" perquè no podien treballar. Havíem d'ajudar-los a batre, a segar i a tot. Patien, patien. A les Malcasades ma mare tenia olivars i jo, com era menuda, no anava, però els meus germans que eren més grans sí. Anaven a

peu o en matxos.

-Maria, la guerra com la va viure?

Ai, la guerra! A la guerra estàvem en una cova i per davant passaven els moros. Per davant de la cova on estàvem nosaltres, al Pou del Viudo, allà a les Foes, si tu veieres els moros que van passar per allí! Tots damunt la serra! Els nacionals, ací, van arribar el 8 de juny i a Useres el 9, perquè els moros van posar una "cordillera" a la serra (*del Bovalar a la Serra la Creu*) front als de davant (*els republicans*), i els de davant (*els republicans*) es van "asustar" i van fugir cap a Useres. Ells (*els nacionals*) es van posar allí i van guanyar, van guanyar la guerra. La guerra... va vindre per ahí, per la carretera d'Albocàsser. Quan va arribar la guerra jo estava al mas, encara era fadrina. Per allí passaven els moros en renglera... passaven més moros... donava por de vore'ls! I nosaltres, allí estàvem amagats! Hi havia més gent dins (*la cova*)... Estàvem allí perquè bombejaven. Passava un avió de vespra i, si veia algun soldat, passava de matí i bombejava. La Pava, així li deien a un avió gran, passava de vesprada i anava volant per dalt i retratava si veia pocs o molts soldats que es sorollaven per baix, o si veien gent. Del dimoni de "la Pava" tots s'amagaven, perquè si veien la Pava, a l'endemà bombejava.

El primer dia (*quan va arribar la guerra al poble*), jo estava al mas, em vaig alçar de matí i per allà per

la Serra La Creu venien tres avions. Van aplegar al pont d'Useres i ja tiraven bombes. Ací al poble van matar... no sé a quanta gent van matar aquell dia! No estaven escarmentats: quan arribaven avions, ells (*la gent del poble*) miraven. Com encara no havien matat a ningú...! Tres avionets, com tres dimoniets... allà al pont d'Useres ja van començar a tirar bombes! Després la gent ja fugia i s'amagava. Els refugiats ja ho sabien, pobres! Els refugiats, que eren gent que venia d'altres llocs, no miraven els avions i s'amagaven. Ja estaven escarmentats!

Una tia meua, la mare del Geperut, estava a una caseta i es va "asustar". Se'n va eixir i, al mig de la malea, els moros la van matar. L'home era germà de ma mare, el pare del Geperut, el tio Coconero. El meu germà i dos cosins germans van morir a la guerra a Terol, quan la van perdre, perquè a Terol la van guanyar i la van tornar a perdre. Allí va morir molta gent, el meu germà i dos cosins germans, un de ma tia Cama i l'altre de mon tio Coconero.

-Què menjaven a la guerra?

Ai, que menjàvem... patir fèiem! Menjàvem el que podíem.

-Quan vosté era jove hi havia festes amb bous, balls..?

Sí, clar, a les festes sí que veníem! Ma mare ens portava als bous a la plaça. Nosaltres érem "xicuelos" menuts. Joana, la Cametes, tenia una finca allà dalt a la meua sènia, a les Foes, i com ens coneixia, ma mare ens portava als bous

a sa casa. Allí hi havia uns forats per dalt (*a la casa de Joana*) i nosaltres miràvem allí els bous. Ara no en mire mai, abans tenia afició...

Ai... sóc més vella que pixar ajupit!

Maria amb el seu home, Àngel, i un del seus nets.

Ja toquen a la porta. És una dona que ve a fer-li companyia. Em proposa que l'entreviste a ella també. De tot hi haurà temps. Abans de tancar la porta pense... de tots els qui vivim al poble Maria és la dona més major... i per molts anys!

Mare... pobreta gent! A muntó gent s'ha mort sense vore Castelló, ni el mar tampoc el veien. No hi havia cotxes i eren vells, on havien d'anar? Ara tot ho veuen, abans no veiem res

Moltes gràcies per tot Maria, de veritat, MOLTES GRÀCIES!

onta'ns alguna cosa

VENJANÇA I, PERDÓ?

“Perdonar es el valor dels valents. Tan sols aquell que és bastant fort per perdonar una ofensa, sap estimar.”
Mahatma Gandhi

Que fàcil és parlar del perdó, però que difícil es donar-lo.

El perdó és un gran acte d'amor. No es tracta de demanar-lo per una nimietat, un pistó, un petit colp o una qüestió trivial. Parle de perdonar quan s'ha comés una humiliació, una difamació, un menyspreu, una injustícia, un maltractament físic o psicològic, tot sabent ben bé el que es feia.

L'inventari de sofriments que pot patir una persona arriba a formar un panell o mosaic divers i frondós on hi ha una sèrie de conductes de pena, tristesa, desengany... a vegades de forma clara i altres disfressades que poden constituir un mapa de dolor físic i psicològic. El sofriment no superat pot fer tornar a eixa persona agra, amargada, ressentida, dolguda, desmillorada. El mateix sofriment que a uns enfonsa i submergeix en l'odi, a altres els purifica i els fa més humans i amb una major capacitat d'amar. El tema es saber com donar-li la volta a l'argument i passar les pàgines d'eixes experiències negatives, tot superant-les i mirar cap endavant.

El principal problema que es planteja és quedar-se instal·lat en el rancor. Açò pot significar sentir-se dolgut i no oblidar. Aleshores, poden aparèixer la revenja i l'odi, dues cares d'una mateixa moneda. La fórmula que regeix en la revenja és: qui la fa, la paga, i s'ha de trobar el moment oportú per tornar el colp; hi ha revenja i actitud de venjança. Mentre que l'odi es el desig de destruir a l'altre o fer-li tant de mal com siga possible, de paraula i fets. L'odi causa més dolor a qui el té que a aquell que el rep. I qui es nega a perdonar sofreix més que aquell a qui es nega el perdó, ja que quan algú odia el seu enemic, passa a dependre d'ell. Vulga o no, es lliga a ell.

Què significa perdonar? El perdó és, en primer lloc, una decisió. Cadascú la pot prendre o no, segons el seu parer; és independent del sentiment. En segon lloc, és una decisió personal: no es necessari parlar amb aquell que em va ofendre. També pot significar acceptar els fets, intentar entendre eixa conducta i tractar que el tema s'allunye de l'escenari mental cada vegada més i considerar a eixa persona com digna de compassió. Aleshores, sense un profund sentit espiritual és possible el veritable perdó? La venjança i l'odi ens enverinen la vida. Una persona ressentida queda atrapada en el passat i li pot costar projectar-se de forma sana cap al futur.

La Bíblia diu que, en diverses ocasions, Jesús va ensenyar els seus deixebles que havien de perdonar. I, perquè no oblidaren aquesta obligació, la va deixar immortalitzada en el Pare Nostre: *“perdona els nostres pecats, que nosaltres també perdonem tots els qui ens han ofès”* (Lc 11,4). No obstant això, i malgrat l'èmfasi que Jesús va posar en aquest manament, poques coses hi ha que costen tant als cristians com és perdonar. I això és per culpa de tindre una idea equivocada del perdó. Jesús ja va contestar a Pere d'una manera inesperada i sorprenent: *“No et dic [que perdones] set vegades, sinó setanta vegades set”* (Mt 18,22).

Per tant, el perdó no està subordinat a res ni depén que l'altre complisca certs requeriments. La persona perdona simplement perquè vol fer-ho. El perdó no es demana, es dona. Aleshores, què preferim, ser feliços o tenir la raó?

José Barberà Centelles

RECUPEREM LA SETENA DE CULLA

Sóc de Benafigos, em diuen Juan José Safont Monferrer, vaig nèixer al carrer Soldevila número 7 (ara és el 26), i visc encara al mateix lloc. El meu telèfon és 676 73 79 92 i vull treballar en un projecte per al qual necessite la vostra ajuda.

Bé sabeu que som set pobles de “la Setena de Culla” que, des dels primers anys del segle XIV fins ja entrats al segle XIX, érem set viles agermanades, administrades per la mateixa llei que encara hui es guarda i es guardarà. Tenen els set pobles drets amb el bestiar per pastar i passar pels aplegadors i fonts que en aquell temps es van marcar. El pes de la Setena i les lleis d'aleshores foren tan grans que durant sis segles no canvià res en els set municipis que la conformaven. Ni les guerres, que van ser bastants, ni les crisis ni les pestes van poder amb aquesta entitat.

Aquests pobles són: Culla, Atzeneta del Maestrat, Benafigos, Benassal, la Torre d'En Besora, Vilar de Canes i Vistabella del Maestrat.

El meu propòsit és fer una associació que aglutine gent d'aquests pobles, per això seria necessària la formació d'una Junta Directiva amb un president, un secretari, un tresorer i vocals. Entre els projectes que portaria a terme estaria la realització d'una festa anual en cada una de les localitats. Aquest dia seria festa local i la data concreta es decidiria mitjançant una consulta popular entre els veïns. Culla, com a cap de “la Setena”, seria la primera localitat en organitzar-la. A banda, s'ha de posar tot l'interès per part de la gent perquè vinga el rei de l'Estat espanyol a la primera festa i a altres.

Jo pagaré de la meua butxaca una bandera per a cada poble, que estaria tot l'any al costat de les altres en cada Ajuntament. Aquesta portaria la Creu de Montesa i la següent inscripció: La Setena. Alt Maestrat.

Cada un d'aquests pobles esteu amb persones nobles, honrades i treballadores, però sobretot compteu alhora amb històries tan boniques com aquesta. Gràcies.

Juan José Safont Monferrer

MONTESA

L'organització que va guanyar Nàpols

L'Ordre de Santa Maria de Montesa va ser fundada el 10 de gener de 1317 pel rei Jaume II d'Aragó, el qual, no sense esforç, va aconseguir arrancar del Papa la butlla que va afavorir el seu naixement. Els historiadors atribueixen al Mestre de l'Ordre de Calatrava quasi totes les enormes dificultats amb les quals es va trobar l'organització per erigir-se en ordre militar. Amb el pas dels anys, la de Montesa es va convertir en un important exèrcit al servei del tron d'Aragó. Per exemple, va ajudar el rei Pere El Cerimoniós a combatre els insurrectes de València, que volien independitzar-se, alhora que van conquerir Nàpols per a la Corona catalanoaragonesa.

J. J. S. M.

EL TEMPS, MOTIU DE CONVERSA

Gèlids i intensos matins d'un llarg hivern. Un grup de majors buscant el sol, cobrint-se els seus caps amb vells barrets, comentant i xerrant: "¡què dur està sent aquest interminable hivern!" Hivern, tal vegada el més llarg que es recorda en molt de temps, que supera termòmetres sota zero. Comenten els vianants que passen per allí: "¡què fred que fa en aquest poble!". Jo els conteste: "doncs encara queden per davant llargs dies d'intens hivern".

Matins curts, vesprades encara més, absència de xiquets corretejant pels carrers buits d'un silenciós poble. Amb prou faenes trauen el cap per les portes i es posen corrents al costat del foc; llars que no han deixat d'apagar-se en tot el dia, perquè una altra cosa no podem fer, comenta la gent, acostumada a passar penúries en altres temps. Alguns xiuxiuegen: "Açò no es sofrir. La gent ens queixem de tot, ara pel fred, després per la calor." És un tema de conversació en tots els racons del planeta.

Durs dies en anys molt llunyans, quan els nostres avantpassats passaven l'angoixa de la calor. Havien d'enfilar-se cap al veí Aragó per guanyar-se el pa treballant de sol a sol. Com deia el meu avi, amb unes avarques, no molt noves, i una par de mudes amb les quals feien un feix carregat al muscle. Quan acabaven la sega, se'n baixaven cap a les seus cases amb les mudes fetes

un parrac i menjades pel sol, i amb unes "perretes" en la butxaca, que bona falta feien per a omplir algun que altre plat. Corrien altres temps que espere no tornem a veure.

Isca a la porta del carrer per veure quina gent puc trobar-me. A penes passa ningú; a algú se li ha oblidat el pa o la llet. No aconseguisc visualitzar cap silueta en mitja hora en aquestes gelades i curtes vesprades de l'àlgid hivern.

M'apleguen a la ment en eixe mateix instant les càlides vesprades d'estiu en què les terrasses dels bars estan farcides de gent. Els xiquets corretegen darrere d'una pilota i fins i tot els gats es posen contents. I per una llarga estona ho trobe a faltar. Què ganes tenim que aplegue l'estiu en el qual els dies es fan interminables, però intensament bons! Acabes sopant a les tantes, però l'alegria de la gent es reflexa als rostres i també als cossos. Ara bé, sempre enyorem el que no tenim. Ja ho deien els vells, que de patir angúnies, suors i inclús fam, ens donen consells de savis i ens diuen com ho han passat ells. Més d'un, si alçara el cap, pensaria que ha despertat en un altre planeta.

No podia deixar de banda el més típic de l'estiu: les nits a la fresca, els rogllets de velles, cadires ocupades per gent de totes les edats i aspectes distints. S'escolten els comentaris típics dels pobles: la calor que hem passat durant el dia i tal volta per la nit també, el que passà pel poble, l'última sòria, si aquest ha trobat novia o si l'altre va deixar la que tenia per una altra... Al cap i a la fi, també és un típic

encontre de veïnatge, ja que durant l'hivern no hem tingut ocasió de comentar les anades i tornades dels veïns. Rotllanes que s'allarguen fins a altes hores de la nit a disgust de l'afortunat que, en aquests temps que corren, al dia següent ha de matinar per complir amb la seua jornada laboral. Més d'un haurà pensat a tirar-los un poal d'aigua perquè se'n vagen a dormir i el deixen descansar d'una vegada, tot i que en el fons, tots trobem a faltar eixos rogllets, perquè en aplegar la tardor cadascú es clava en sa casa i quasi ningú sap res del veí del costat.

Per altra banda, els refranys de vells segueixen sent una gran veritat. Quantes vegades hem sentit aquell que diu "Fins a setanta d'abril, no et llesves fil" o "Fins al deu de juny, no et llesves (la) roba ni et descordes el puny" (en castellà, "Hasta el cuarenta de mayo no te quites el sayo"), cosa que enguany per poc s'acompleix. Però ara mateix, quan escric aquestes línies, estem a primers de juny i està fent una calor asfixiant, aplegant als 30°C. Quasi trobem a faltar ja eixos -6° o -5° del llarg hivern, tot i que l'estiu és curt, de seguida arriben les festes i per les nits ja comença a refrescar.

Hem parlat del cru hivern, dels nostres avantpassats i també de la calor. De la primavera quasi ni parlem, ja que no existeix una estació tan bonica.

M^a. C. Colomer

RECORDAR ENRIC VALOR, EL GUARDIÀ DE LES PARAULES

Escriptor, rondallista i gramàtic, es va morir el 13 de gener de 2000: deu anys sense el mestre.

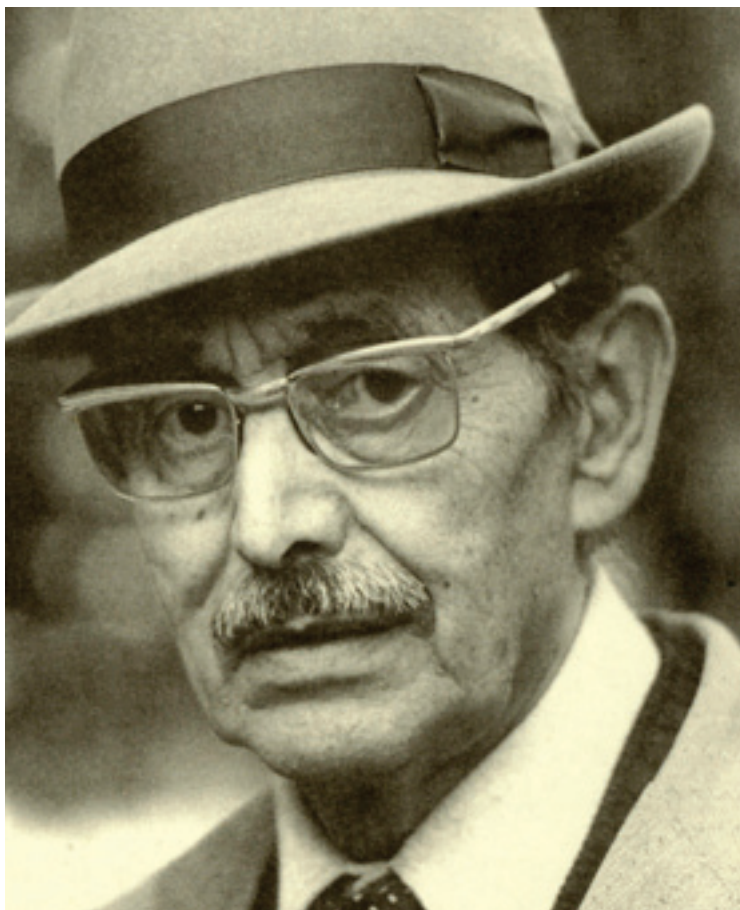
L'admiració i l'agraïment profunds que com a poble hem de sentir davant el treball gramatical i narratiu que Valor va portar a terme al servei de la llengua i la dignitat del País Valencià, ens ha portat a convertir el pont del 9 d'octubre en dies de record sincer. L'any 2011 pensarem a celebrar-ne la vida ja que serà el centenari del seu naixement (1911-2011)—, però enguany volíem treballar-ne el record.

En aquestes línies voldríem destacar breument els tres aspectes principals de l'obra valoriana. En primer lloc, l'obra gramatical: entre els seus llibres de gramàtica, estudiats per la gran majoria de professors valencians, podríem destacar “La flexió verbal”, un instrument que va evitar moltes vacil·lacions. Ara bé, la seua eficàcia rau en la difusió de la gramàtica catalana aplicada al País Valencià, constituint un pilar essencial per a la unitat de la llengua sota un criteri, el suggeriment davant de la imposició.

Per altra banda, també posaríem de relleu la recuperació de les paraules i la creació de vocabulari nou, sobretot en la seua obra rondallística, esdevenint tot un guardià dels mots. Valor va recollir 36 rondalles, que formen part de la producció narrativa del mestre, atés que literaturitza i nacionalitza uns relats de tradició oral, adaptant-ne els noms a la geografia de les comarques valencianes meridionals i accentuant la picardia de la gent del país.

Per últim, de l'obra de novel·lista en subratllaríem la trilogia ‘Cicle de Cassana’ [Cassana, un poble fictici], integrada per ‘Sense la terra promesa’, ‘Temps de batuda’ i ‘Enllà de l'horitzó’, a més de la publicació de ‘L'ambició d'Aleix’ o de ‘La idea de l'emigrant’.

Si més no, la seva obra va ser distingida amb el Premi de les Lletres Valencianes (1985), el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes (1987) i la Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya (1993). A banda, fou investit Doctor Honoris Causa per la Universitat de València, la de les Illes Balears, la Politècnica de València, la Jaume I de Castelló i la d'Alacant.

¿QUIÉNES SOMOS?

Somos como el alba
que vamos dando amor,
espero que ni el tiempo
nos quite la razón.

Somos como una niña
que se levanta con el sol,
para que esto perdure
siempre en nuestro corazón.
Somos la flor del olivo
que después nos da calor,
recogeremos el fruto
después de mucho sudor.

Somos espigas doradas,
doradas de tanto sol,
y cuando llega el verano
se secan de tanto calor.

Somos la envidia de la luna,
comentan con mucha razón,
no existe familia alguna
con tanta armonía y amor.

De mis entrañas nacieron
dos rosas de color.
Muchos días pasaron
hasta llegar a mayor,
y cuando cae la noche
les miro con todo mi amor.

Somos negros, amarillos, blancos,
qué nos importa el color,
todos somos humanos,
hijos de un mismo Dios.

Quién sabe quién somos
ni quién nos dio este don,
humanos nómadas del planeta
luchamos cada día con fervor.

M^a.C. Colomer

AL PICAPEDRER DEL POBLE

A Nel·lo Foies, síntesi de la metamorfosi
de la pedra

Home de mans grosses i fortes,
que el martell i el punxó
canten una bonica cançó
de ferro i pedra, però sempre duradora.

La teua voluntat domina la pedra
i ella se sent agraïda,
d'aquesta manera pot traure'm fora
el que amaga dins d'ella.

Pots estar content de les teues mans,
han nascut peirons, morters, testos, cadenes...
No sentirem més el teu so de picapedrer,
però el teu soroll el durem dins
els teus amics en el cor.

Company Nel·lo, on estigues deixa'm lloc,
quan jo vaja farem tan de soroll,
tu amb la pedra i jo amb la fusta,
que amb una poqueta sort
ens tornem arrere d'eixe lloc.

Bon camí, amic i company Nel·lo.

Paco Usó,
11/03/2010

SOMIAVA EN VOLAR...

Ella somiava en volar, ella caminava sola, sempre sola, les seves passes eren clares, la felicitat de les seves pupil·les la delatava, era un esperit lliure, ella era qui volia ser, era il·lusa, un ser fantàstic, sense cap mena de lligams per res ni ningú.

Des de ben petita havia sigut una noia independent, enigmàtica i segura d'ella mateixa. Era capaç d'enfrontar-se tota sola als durs cops, fracassos i, de vegades, alegries triomfades que la vida ens regala a diari.

Un dia com a tots, va arribar-li l'hora de "prendre el vol", d'escollir el seu camí. Amb una mà al cor i l'altra en l'aire, creuà la frontera per viatjar a l'Àfrica. Ella anà per ajudar els més pobres, a aquells que més ho necessitaven. En arribar, començà a relacionar-se amb gent i més gent d'allí. Alguns li pagaven tot el que estava fent amb l'únic que podien, un immens somriure. Altres, no tan agraïts, la miraven de cap a fi, pegaven mitja volta i marxaven.

Una tarda, després de repartir les escasses provisions de menjar que hi havia per a sopar, conegué a un xicot. Era un ajudant al igual que ella, sense fronteres; provinent d'Andalusia, era alt i robust, tenia els ulls blaus i un brillant somriure dibuixat. Començaren a parlar i parlar, i dia a dia es veien per contar-se aquelles velles anècdotes del passat.

Un cop, quan ja estaven gitats per dormir en l'hamaca de fora, mentre contemplaven les estrelles d'aquella vella nit d'estiu i la suau brisa de l'aire que enamorava, ell li digué: "I per què? Per què alguns d'aquests han de ser així de grossers i desagradats? Què no saben que els estem intentant ajudar? Que hem renunciat a tota una vida de luxes i comoditats per lluitar amb ells contra aquesta injustícia i pobresa extrema?" Ella, sense esborrar gairebé el somriure atent que tenia i acariciant-li les mans amb compte, li xiuxiuejà: "Per què? Això té una fàcil i a la vegada tan complicada resposta... Hi ha gent que amb cara de pomes agres t'està dient "et vull". Hi ha també aquest tipus de persona que t'ho paga amb un somriure i una punyalada per les esquenes quan menys t'ho esperes. Per descomptat, existix eixa gent que sense cap motiu es creu superior a la resta, però gràcies a Déu també existixen eixe grup de persones que s'alegren en veure't feliç, que ploren amb tu quan no hi tens consol, eixa gent que, que, que... que simplement t'estima de veres." Es feu un silenci remot i ella continuà: "Jo, a diari, done gràcies a Déu per no ser el tipus de persona que et fa mal i es divertix en veure't sofrir, perquè gràcies a la vida i a eixa força superior que desconec, he après que no hi ha ningú millor que ningú, que no hi ha colors ni fronteres que puguin separar les persones, que la vida pot tenir un sentit especial i pot ser meravellosa si es pren d'una certa manera. Que no hi ha Sol sense dia, que no hi ha dia sense Sol. I si he d'envejar realment alguna cosa és a la Lluna: només ella pot ser el repte inassolible per a mi. Té tants secrets guardats, tantes respostes que inclús el més savi del món desconeix... L'enveja, l'enveja molt. És preciosa, mira-la, és

la reina acompanyada per tota la seua cort, les estrelles; elles la vetlen de nit, l'acompanyen al refugi durant el dia, li canten. Ho sents?" Ell l'abraçà, l'abraçà i li digué: "I jo t'enveje a tu. No sé com t'ho fas, que convertixes totes les meues pors en somnis de princeses. No sé com t'ho arregles, que fas de les meues preguntes respostes fantàstiques i tan il·luses..." Ell també somrigué, però no parà. Continua tot seguit confessant-li que l'estimava i li preguntà si sentia el mateix. No hi hagué resposta, els seus ulls brillaven com a reflex de l'estrela major en el cristal·lí llac de la matinada. El "t'estimo també" estava escrit al vestit de la Lluna aquella màgica nit.

Els dies passaven, els mesos, els anys... Sabeu allò de "Tot el que comença ha d'acabar"? Doncs també, també arribà l'hora, per sort o desgràcia, mai se sap.

En un dels refugis dels xiquets malalts es prengué foc. No sabem ni com, ni per què, ni tan sols qui, però aquell era un incendi provocat. Ells dos caminaven tranquils quan veren les flames que cobrien el refugi. Ell no s'ho pensà i corregué com un boig atrevit per salvar els xiquets. Ella el cridà, li plorà, el suplicà, però segon a segon ell s'anava perdent endinsant-se en les flames. Ningú no el veié eixir d'allí ja més. Sí, es feu cendra: "pols som i en pols ens convertirem", no és cert?

Ella sentia que li pesava el cor, possiblement perquè el record se li'n pujava a l'ànima. Sentia que li faltava l'aire cada vegada que tenia ganes de besar-lo. Aquella pena li escopia a la cara amb un sentiment tan fort, que tenia ganes d'ofegar la seua vida en veure que li faltava i no podia abraçar-lo. El sentiment li dolia, però al mateix temps la sostenia, perquè l'esperança li deia que algun dia ell vindria, que tornaria. El sentiment l'afligia, però no l'arrossegava, perquè l'esperança li cridava encara que el seu amor tornaria.

Una nit, en somnis se li aparegué, li estengué la mà i li somrigué, però no li digué res. Ella li parlava, li preguntava on era, si el que volia era portar-la amb ell. Ell no deia res, només se li apropava cada vegada més. Ella es deixà de preguntes, li donà la mà i caminà. Passejava amb els ulls tancats, somiant. Parlava amb ell, la lluna brillava, la nit era clara i va caminar fins a plantar-se en un alt penya-segat. Ell, desaparegué. Ella, s'enfonsà. Ho oblidà, el cridà. El cridà i no vingué. Plorà, plorà i no tornà. Ella, una persona tan independent, tan lliure, es donà compte que només era un tros més d'ell, que s'havia convertit en una esclava més de l'amor, del seu amor. Se sentí dèbil, dèbil i perduda. Recordà la seva infància, la seva terra natal, recordà els seus pares, a ell, el recordà a ell, el recordà i el tornà a oblidar. Era presonera del present, del present, del passat i del futur. Ella mirà avant fent dues passes i cridà ben fort:

-Esperam, vida meua, prompte estarem junts de nou!

Saltà... I complí el seu somni: ella somiava en volar.

Irene Salvador Agut

LA TIERRA QUE NOS VIO CRECER

Es la tierra de olivos
y también de los almendros,
ellos no tienen la culpa
de que sean tan bajos los precios.

Por la noche todos miramos al cielo
y por la mañana
todos blancos de escarcha,
temblando está el suelo.

Aunque haga mucho viento
y a veces mal tiempo,
siempre están contentos
los olivos y los almendros.

Yo se lo digo a mi madre
porque a nadie más no puedo,
porque estos árboles y labradores
lo sufren en silencio.

Ya ha pasado el invierno
y cantamos esta copla,
está el campo floreado
que perfuma hasta el cielo.

Porque todos los pajaritos están contentos
aunque estén encima de la nieve,
y las personas estamos muchas veces enfadados
y no estamos alegres.

Yo no sé qué decir más
porque dicho todo lo tengo,
no tienen la culpa los pajaritos
ni los olivos y tampoco los almendros.

Juan José Safont

Com a bons espanyols que som,
venerem la nostra pàtria,
encara que passió no ens en falta
per la Regió valenciana.

Esta té tres províncies,
que són el millor d'Espanya,
encara que el meu cor es decante
per Castelló de la Plana.

Castelló té molts pobles,
en tenim de mar i muntanya.
Allà en un raconet
que no es veu quasi en el mapa,
com el seu nom bé ens diu,
un dels més antics d'Espanya,
està el poble d'Atzeneta,
de carrers llargs i estrets
i placetes amb història.

Diuen que un rei moro,
enamorat d'esta terra,
el seu nom li va ficar.
I quan el nostre rei en Jaume
li va guanyar la batalla,
es va ficar a plorar
i suplicant-lo li deia
que no li canviara el nom
a esta bonica terra.

At-zenet era el seu nom,
no sé si serà llegenda,
i tal volta siga una falla,
el que sí que està clar,
és que tenim restes de muralla.

Atzeneta, Atzeneta,
la pau que ací es respira
és per a comprovar-ho ara.
Ací la gent està sana,
i perquè vegeu que és veritat,
jo us convida a que vingueu,
ja que si malalts esteu,
d'ací us n'anireu
més sans que una campana.

C. Cabedo

Resum meteorològic de 2010

L'any 2010 està sent molt humit, atès que amb 628mm recollits fins a l'inici d'octubre ja estem igualant la mitjana de pluja recollida en tot l'any. Pel que fa a temperatures, estem tenint valors normals, fet a ressaltar perquè trenca la tendència de temperatures superiors a la mitjana dels darrers anys.

Si analitzem els registres per mesos, veiem que **gener** va ser un mes normal pel que respecta a temperatures, encara que les màximes van ser un grau més baixes que la mitjana, motiu pel qual recordem que va ser un gener molt gelat. Van ploure 53 litres, un poc més del freqüent, i caldria destacar que els dies 7 i 10 va nevar, encara que sols quallara el dia 10 amb uns 4cm. **Febrer** es va comportar de manera habitual, tant pel que fa a temperatures com a pluges, recollint-se 37 litres. Al **març** vindríem a destacar dues

dades: en primer lloc, que va ploure una mica més de la mitjana (62mm), i en segon terme, les gelades importants del dia 11, ja que en alguns llocs del poble vam arribar a -7°C i es va gelar la major part de la collita d'ametles d'aquestes zones. **Abril** va ser una mica més càlid de l'usual (+0'5°C sobre la mitjana), i prou humit amb la recollida de 74mm de pluja, quan la mitja és de 55mm. **Maig** va ser també un mes humit, però fresc. La temperatura mitjana va ser un grau menor del normal, tot i que el dia 31 vam arribar a 34°C, sols a un grau de la màxima absoluta d'un mes de maig des de 1944. Per la seua banda, les pluges van ser molt abundants: amb 140mm vam més que duplicar la mitjana de 65mm. **Juny** va continuar com maig, plovent quasi tres vegades més de l'habitual (vam recollir 91mm de pluja) i mantenint-se més fresc; concretament, les temperatures mitjanes van ser 0'7°C inferiors.

Al **juliol** les temperatures van ser un grau superiors a la mitjana, sobretot a causa de les mínimes que van sobrepassar en 1'4°C les ordinàries. Pel que fa a precipitacions no va caure ni una gota. Per la seua banda, tot i que **agost** va ser corrent pel que fa a temperatures, sí que hem de destacar els 42°C assolits el dia 27, sent la segona temperatura absoluta més elevada des que hi ha dades (1944), sols superada pels 43°C del 7 de juliol de 1982. Les pluges van ser molt abundants i es van recollir 97 mm, més del

Hem de destacar els 42°C assolits el 27 d'agost

dobte de la mitjana. En darrer lloc, **setembre** ha continuat normal pel que fa a temperatures (una dècima inferior a la mitjana), mentre els 74mm de pluja recollits han estat lleugerament inferiors als habituals.

Les ponentades

Després dels 42°C històrics registrats el 27 d'agost, em sembla oportú explicar un fenomen amb un nom estrany (Föhn), però que ací a les nostres terres l'anomenem ponentada.

Moltes vegades al llarg de l'any, aquestes terres es veuen afectades per vents de ponent que donen lloc a ascensos notables de temperatura. El vent de ponent trasllada una massa d'aire procedent de l'interior de la península que, en descendir al litoral valencià, canvia les

seues variables meteorològiques: augmenta la temperatura i descendeix la humitat. Aquest fenomen s'anomena efecte Föhn per les similituds que produeix un vent dels Alps a les valls situades a sotavent de les muntanyes, per la zona del Tirol.

Quan el vent empenta una massa d'aire humida cap a una zona muntanyosa l'obliga a ascendir, de manera que el vapor d'aigua es condensa, es formen núvols i es produeixen precipitacions a la vessant afectada per aquest

vent (sobrevent). Aquest fenomen s'anomena efecte barrera. En canvi, aquesta massa d'aire que ja ha perdut la humitat, al descendir per l'altra vessant (sotavent), baixa seca i sobreescalfada; aquest és l'efecte Föhn. L'aire que baixa a sotavent de les muntanyes és més càlid atès que l'aire saturat d'humitat que ascendeix a sobrevent té un gradient tèrmic de 0'6°C per cada 100 metres, mentre que l'aire sec que baixa a sotavent té un gradient d'1°C per cada 100 metres, és a dir, l'aire es refreda

El riu Monlleó amb aigua aquest maig

més lentament al pujar pel costat de sobrevent de la muntanya i s'escalfa més ràpidament al baixar pel costat de sotavent, per això la temperatura és més elevada en aquesta última zona.

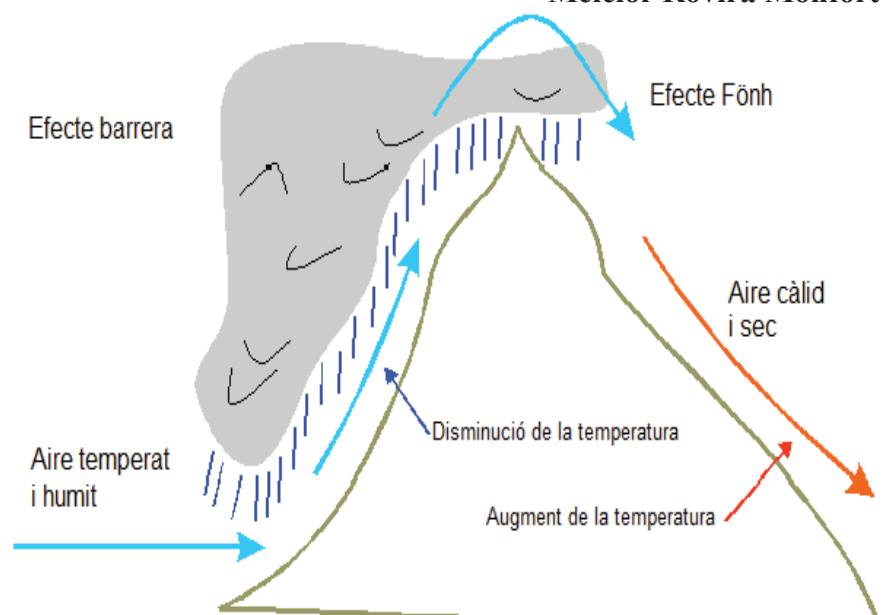
Un exemple: suposem que tenim un vent de ponent que arrossega una massa d'aire d'uns 20°C a Madrid, a 600m. A l'arribada a la base del vessant de sobrevent (és a dir, el que està encarat al vent) del Sistema Ibèric i xocar amb ella, l'aire es veu obligat a ascendir. La temperatura de l'aire en el seu ascens disminuirà 1°C per cada 100 metres d'elevació. Així, a 700 metres tindrà 19°C, a 800m arribarà amb 18°C i a 900m aconseguirà els 17°C. Suposem que a aquest nivell comence a condensar-se el vapor d'aigua de l'aire que puja. En començar la condensació en l'aire que ascendeix, aquest ja no es refreda tan ràpidament perquè el vapor d'aigua allibera calor al condensar-se. Aquesta calor l'absorbeix l'aire, de manera que en comptes de refredar-se a raó d'1°C per cada 100 metres d'elevació vertical, ho fa, més o menys, a raó de 0,5°C per cada 100 metres. Segons això, l'aire arribarà al cim menys fred del que

en un principi s'esperaria. A més, siga per precipitació o per contacte amb el terreny i la seva vegetació, l'aire que ascendeix perd la seua humitat al vessant de sobrevent. Així, l'aire arriba al cim (suposem 1900m) amb una temperatura de 12°C. Després, l'aire inicia el descens i, com que ja no té humitat i no es formen núvols, l'escalfament es realitza a raó d'1°C per cada 100 metres de descens. D'aquesta manera, l'aire arriba ací a Atzeneta (a 400m) amb una temperatura de 27°C. Per tant, l'aire arriba molt escalfat i sec: és l'efecte Föhn o ponentades.

Aquest efecte es dona en molts llocs del món, sempre en funció de la direcció del vent que sol bufar i de l'orientació de les muntanyes. A la Península Ibèrica, a més de les ponentades a la costa llewantina, també dona aquest efecte el vent del sud quan travessa les muntanyes del Cantàbric i baixa a la Costa Cantàbrica molt sobreescalfat. Allí, a diferència de la nostra zona, a aquest fenomen li diuen "suradas", doncs ho produeix el vent del sud. Al vessant sud del Pirineu, el vent de component nord també fa que l'aire fred i humit que puja per la vessant nord baixi sec i calent a la vessant sud. En aquest cas l'anomenen fogony, i és molt famós a Sort.

Aquests vents són perillosos, ja que provoquen condicions atmosfèriques de baixa humitat i elevades temperatures, creant situacions d'alt risc d'incendis forestals i provocant també desgels molt sobtats i perillosos en muntanyes amb innivació.

Melcior Rovira Monfort

Racó

fotogràfic

El grup de dances d'Atzeneta, conjuntament amb la Nova Escola de Castelló, van participar el passat 9 d'octubre en un passacarrer al parc temàtic *Disneyland París*.

Les festes de la joventut celebrades el passat mes de maig han sigut, un any més, un èxit. Van comptar amb gran nombre d'assistents tant en les activitats del dia com en les que van tindre lloc a la nit.

